

Senatorius George V. Voinovich su žmona Janet.

Nuotrauka iš "Dirvos" archyvo.

NATO EXPANSION VITAL IN A POST-SEPTEMBER 11TH WORLD

An Opinion Piece by U.S. Senator George V. Voinovich

A decade ago, the world watched the Iron Curtain fall and the Soviet Union collapse. Now, in this post-Cold War era, those Eastern European nations that once suffered under Soviet rule now have an opportunity to build democracies, develop their economies and establish civil societies rooted in freedom and justice. A tool for helping these countries reach these goals is NATO.

Established during the Cold War to protect free nations in Europe from the tyranny of Soviet rule, NATO has long been seen as the enemy by the countries of Eastern Europe. That's not the case any longer. With Poland, Hungary, and the Czech Republic already members, old mindsets and allegiances are shifting as nations seek part-

nerships with other nations rooted in the newly-embraced principles of freedom and liberty. Also, the former Warsaw Pact nations are seeking stability in the face of the world's new uncertainties, namely terrorism. The terrorist attacks of September 11th are evidence of these new challenges and make it clear that now, more than ever, it is critical that we continue our efforts to assist all nations striving for freedom.

At a speech in Berlin on October 1, 2001, NATO Secretary General Lord Robertson dispelled myths that the attacks of September 11th had sidelined NATO's agenda, and reaffirmed the importance of NATO's planned expansion in November 2002. Stressing the importance of the 19-nation Alliance's agenda, he said, "The events of September 11

have not invalidated NATO's pre-September 11th agenda. If anything, they have reinforced the logic of that agenda. They have reinforced the logic of keeping peace in the Balkans - because building stable multi-ethnic states is our best insurance against terrorism emerging in the first place."

As a member of Congress who has long been involved with Euro-Atlantic issues, I understand the importance of NATO expansion to strengthening security and stability in this region. I strongly believe that supporting NATO expansion demonstrates our country's commitment to freedom and democracy in the global arena. The terrorist attacks on September 11th were an attempt to shatter this commitment, and in the aftermath of this tragic event, we have

only deepened our dedication to freedom and democracy. As the world engages in a campaign against terrorism and aims to bolster global security, it is important that those countries that suffered far too long under the Soviet Union have the opportunity to join a community of nations pledged to democracy, stability and growth that is the heritage of Europe.

In 1997, NATO invited three of Europe's new democracies, Poland, Hungary and the Czech Republic, to become members of the Alliance. Since then, we have witnessed how these nations have contributed to stability in Europe, and the significant political contributions they have made to the Alliance by enhancing NATO's understanding of central, eastern and southeastern Europe. I was a strong supporter of this first round of enlargement, and I believe these successes are evidence that NATO enlargement has only enhanced security and stability in Europe, and I believe welcoming Europe's emerging democracies into NATO only strengthens the region, as well as the economic ties between Europe and North America.

Members of NATO are scheduled to meet at a summit in Prague in November 2002 to consider further expansion of the Alliance. Though the meeting is nearly one year from now, it is critical that we continue to highlight the efforts necessary for candidate nations to make in preparation for potential NATO membership. Currently, nine nations are being considered for membership next year, including: Albania, Bulgaria, Estonia, Latvia, Lithuania, Macedonia, Romania, Slovakia and Slovenia. General guidelines for NATO expansion were laid out in NATO's 1995 Study on NATO Enlargement. These nine countries are currently working to develop free market economies, strengthen their democracies and commitment to human rights, peacefully resolve internal ethnic disputes and territorial disputes with neighbors, establish civilian-controlled militaries, and demonstrate the ability to contribute to NATO's defense as well as NATO's new missions.

In June 2001, I had the opportunity to visit three candi-

date nations, Lithuanian, Latvia and Estonia, while attending a meeting of the NATO Parliamentary Assembly. During this trip to the Baltic States, three of my colleagues and I toured defense facilities. We met with defense leaders and were able to see first hand the tremendous progress being made in preparation for NATO membership. We heard the appeals of the political leaders and witnessed the outpouring of support for NATO membership from citizens in Lithuania who rallied outside our meeting site. I was very impressed with the progress that I saw during my visit, and I continue to believe any nation that can demonstrate its ability to handle the responsibility of NATO membership should have the opportunity to join the Alliance.

I stand behind the strong support for NATO enlargement advocated by President Bush. As he commented in Warsaw last June, "The United States will be prepared to make concrete, historic decisions with its allies to advance NATO enlargement . . . As we plan the Prague Summit, we should not calculate how little we can get away with, but how much we can do to advance the cause of freedom" As we approach the Prague Summit, we should continue to encourage candidate nations to further their work in areas important to the Alliance. This is a critical time for NATO, and we should strive to highlight the important contributions the Alliance continues to make to protecting the freedom and security of Europe.

Though a product of the Cold War, it is clear that NATO's purpose has evolved, and membership in the Alliance presents the greatest opportunity to ensure the security and stability of Europe's emerging democracies. The terrorist attacks on September 11th were targeted at undermining the security and stability of the free world, and in the aftermath of these tragic events, it is even more important that the free world continue its efforts to strengthen democracies throughout the world. We can best begin this effort by strengthening our democracies in Europe with the support that comes from NATO membership.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

SEIMO KOMITETAS PRITARĖ KARIUOMENĖS DIDINIMUI

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas (NSGK) pritarė Krašto apsaugos ministerijos parengtam įstatymo projektui, kuriuo siūloma penkiais procentais padidinti karių skaičių šalies kariuomenėje.

Siūloma, kad kitąmet krašto apsaugos sistemos reguliariosiose pajėgose ir aktyviajame rezerve tarnautų 38 tūkst. 640 karių bei vyresniųjų karininkų, pranešė kariuomenės atstovė spaudai.

Įstatymo projektas vėliau bus svarstomas ir priimamas plenariniuose Seimo posėdžiuose.

Pagal Principinės kariuomenės struktūros 2002 metais nustatymo įstatymo projektą, karių ir karininkų skaičiaus didėjimas susiję su tuo, jog steigiami du nauji daliniai - oro gynybos ir artilerijos batalionai, bei plečiama motorizuotoji pėstininkų brigada "Geležinis vilkas".

Lietuva siekia, kad iki 2006 metų šios brigados pagrindu būtų suformuota NATO reikalavimus atitinkanti nuolatinės parengties brigada, galinti dalyvauti NATO kolektyvinėse gynybos operacijose.

Vykusiame NSGK posėdyje KA viceministras Jonas Gečas sakė, kad kariuomenės 2002-2005 metų struktūra buvo koreguota tariantis su NATO ekspertais, kurie, anot viceministro, rekomenduoja, kad plėtros planai atitiktų šalies ekonomines ir finansines galimybes.

Kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis pridūrė, kad NATO šalių ekspertai nenurodo, kokia turėtų būti Lietuvos kariuomenės struktūra ir jos dydis. Lietuvos kariškiams ir politikams paliekama teisė ir atsakomybė kurti tokias gynybines pajėgas, kurios galėtų efektyviai gintis nuo agresoriaus, kol įsijungs NATO šalių parama.

Pagal Principinės kariuomenės struktūros 2002 metais nustatymo įstatymo projektą, privalomosios karo tarnybos karių skaičius negali viršyti 5 tūkst., kariūnų - 540, majorų ir komandorų leitenantų - 300, pulkininkų leitenantų ir komandorų - 105, pulkininkų ir jūrų kapitonų - 30, generolų ir admiralų - 4, aktyviojo rezervo karių - 25 tūkst.

Pagal Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą, Seimas kasmet turi nustatyti kariuomenės struktūrą ir ribinius karių ir karininkų skaičius.

LIBERALAI RAMINO AISTRAS DĖL "WILLIAMS"

Siūlymą svarstyti sutarties su "Williams" nutraukimo galimybę didžiausia opozicinė Seimo Liberalų frakcija vertina ne kaip norą išstumti JAV bendrovę, tačiau kaip siekį įvertinti žalą, jeigu "Williams" pasitrauktų iš Lietuvos.

Tai surengtoje spaudos konferencijoje Seime pareiškė Liberalų frakcijos seniūnas, Seimo opozicijos pirm. Gintaras Steponavičius.

"Vertiname tai ne kaip norą išstumti "Williams" iš Lietuvos, bet kaip norą įvertinti galimą žalą, jei "Williams" išeitų", - spaudos konferencijoje sakė G.Steponavičius.

Seimo Ekonomikos komitetas trečiadienį paragino Vyriausybę apsvarstyti galimybę nutraukti sutartį su koncerna "Mažeikių nafta" valdančia JAV bendrove "Williams International" ir galimas tokio žingsnio ekonomines pasekmes.

Už šį sprendimą balsavo ir Liberalų frakcijos atstovai Ekonomikos komitete.

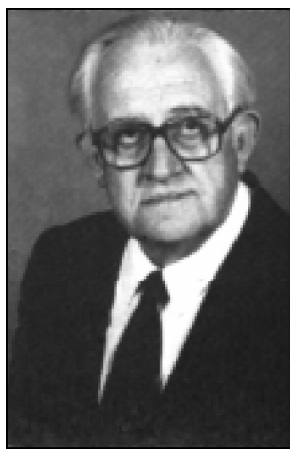
"Kai yra priimti įsipareigojimai, reikia visomis išgalėmis siekti, jog "Mažeikių nafta" ir "Williams" dirbtų efektyviai ir užtikrintų tiek investicijas, tiek pajamas, tiek nuolatinį naftos tiekimą", - sakė G.Steponavičius.

Pasak jo, Ekonomikos komiteto sprendimas kvepia labiau politine improvizacija. Tačiau, G.Steponavičiaus nuomone, "Williams" negali reikalauti palankesnių sąlygų, nei tai įtvirtinta įstatymuose bei sutartiniuose įpareigojimuose.

G.Steponavičius Seimo komiteto sprendimą aiškino Vyriausybės dėsniu priimti "Mažeikių naftos" įmonę valdančiai "Williams International" svarbius sprendimus.

"Netiesiogiai galėčiau tai suprasti kaip atsakymą Seimui bei Seimo komitetams - elkitės kaip norite. Vyriausybė, kuri turi atlikti aktyvaus ir konstruktyvaus derybininko su "Williams" vaidmenį, nerodo tokių ženklų".

■ Lietuvos Seimą sudrebino netikėtai vieningas Ekonomikos komiteto sprendimas kreiptis į Vyriausybę, kad ši įvertintų sutarties su "Williams International" dėl "Mažeikių naftos" valdymo nutraukimo pasekmes. Tokiam radikalo J. Veselkos pateiktam pasiūlymui nepritarė tik du socialdemokratai.

Algirdas Pužauskas

Afganistane vykstantis karas tarp Šiaurinės koalicijos ir Taliban kariuomenės rodo Šiauriečių persvarą. JAV karo aviacija toliau daužo Taliban jėgų sandėlius. Amerikos jūrų pėstininkai jau užėmė netoli Taliban pagrindinio miesto Kandahar nedidelį lėktuvų nusileidimo taką, į kurį kasdien atsiunčiami pėstininkams reikalingi ginklai, amunicija, maistas. Jūros pėstininkai atvyko į Taliban centro pakraščius specialiais transporto malūnsparniais: CH-53 ir CH-46. Jie nebuvo apšaudomi ir tuoj po pirmųjų pėstininkų atvykimo nusileidimo take pradėjo nusileisti C-130 transporto lėktuvai. Pėstininkai nusileido vos 12 mylių nuo Kandahar centro.

Vokietijos buvusioje sostinėje Koenigswinter vietoje prasidėjo Afganistano Šiaurinės sąjungos vadų suvažiavimas. Jame sužinota, kad lengviau yra nugalėti 30.000 fanatiškų Taliban kareivių armiją, negu susitarti dėl laikinosios Afganistano vyriausybės sudarymo. JAV ir kitų valstybių siūlymas pavesti Afganistano ateitį tarptautinei

PADĖTIS AFGANISTANE

nuosaikių islamo valstybių kariuomenei visiškai nepatiko Šiaurinės sąjungos vadovams. Jungtinės Tautos siūlė taiką ir pastovumą Afganistane palikti tokioms šalims kaip: Turkija, Indonezija, Jordanas ir Bengalija, buvo vadeivų atmestas, nors visi sutiko, kad neutralios pasaulio valstybės paremtų civilinių kovų ir genčių nesutarimo bei gamtos nelaimių nuskurdintą šalį. Ginčus sukėlė ir siūlymas pakviesti laikiną vyriausybę tvarkyti buvusį Afganistano karalių Zaher Shah. Vokietijos pasitarimuose paaikškėjo, kad tarp įvairių genčių ir politinių srovių dar yra ir afganų komunistų bei kitų socialistinio sparno atstovų.

JAV pripažino, kad kovose Afganistane žuvo karinės žvalgybos narys amerikietis, 32 metų amžiaus Johnny Spann, nušautas prie Mazar-e Sharif miesto. Patvirtinta, kad kovose žuvo ir aštuoni tarptautiniai žurnalistai. Jūrų pėstininkams įsitvirtinus netoli Kandahar, Šiauriniame Afganistane išsikėlė ir JAV armijos 10-tosios Kalnų divizijos kariai, įsitvirtinę prie Mazar-e-Sharif miesto ir prie sostinės Kabul. Pentagonas patvirtino, kad jūros pėstininkų numatoma pasiūsti apie 1,100, kalnų divizijos apie 1,000 karių. Jų uždavinys būsiąs persekioti Taliban milicijos karius, kur jie bebūtų.

Šalia amerikiečių kareivių Afganistano sostinėje pasirodė ir Rusijos kareiviai, kurių apie

50 atvyko į Kabul miestą pastatyti karo ligoninės. Ji statoma buvusios Bulgarijos ambasados sklype. Užsienio korespondentai praneša, kad kai kurie afganiečiai su nerimu žiūri į rusų kareivius, kurie primena buvusios Sovietų Sąjungos bandymus užimti Afganistaną. Kabule dar matosi buvusios sovietų ambasados griuvėsiai, kuriuose slapstosi įvairūs pabėgėliai. Ligoninė yra pradžia būsimų taikingų Afganistano-Rusijos santykių, pasakė laikinas Šiaurinės sąjungos užsienio reikalų ministras Abdullah.

Afganistane amerikiečiai kariai turi uždavinį surasti ir sugauti pasaulinį teroristų vadą Osama bin Laden. Tam uždaviniui daug padeda nauji karių naudojami įrenginiai, nauja technologija. Yra nauji aparatai, kurie "mato" tamsoj, blogame ore ir pereina per akmens kalnus, pagaudami savo ekranuose magnetinį virpėjimą ir ten esančią šilumą, nors ir 100 pėdų gilumoje. Tuos aparatus nešioja žvalgybos lėktuvai, gali vežioti įvairūs šarvuočiai ir atskiri kareiviai. Puikiai jaučiamas tuneliuose paslėptas elektros generatorius, pagaunamos giliai paslėptos elektros energijos vielos. Ypač daug pasako šilumos taškus jaučiantieji aparatai, kurių tobuliausių gamina Recon-Optical įmonė Barrington, IL. vietovėje. Šiluma pasireiškia ne tik iš

(Nukelta į 3 p.)

Bonoje baigėsi Afganistano atstovų pasitarimai, kurie tęsėsi 9 dienas ir naktis. Jie sudarė laikinąją vyriausybę, kuriai vadovaus 44 metų Hamid Karzai. Jis nedalyvavo pasitarimuose - kovoja Afganistane prieš talibanistus. Laikinoji vyriausybė pradės pareigas gruodžio 22 d. Kabule. Nuotraukoje su afganų atstovais priekyje stovi Šiaurės afganų delegacijos vadas Yunus Qanooni, trečias iš kairės, Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder, o šalia jo, ištisęs ranką, kažką rodo Jungtinių Tautų specialus pasiuntinys Lachdar Brahimi, aktyviai dalyvavęs nutarimuose. Pirmą kartą afganų pasitarimuose dalyvavo ir viena moteris.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

SKELBIAMI IDEALAI, BET JŲ NESILAIKOMA

Dešimtmetį trukusio sovietų karo rusų kariai įspėjo Jungtines valstijas nepradėti karo su afganais, nes jų žmonės rengiami būti kariais nuo pat vaikystės. Tačiau po teroristų puolimų New Yorke ir Washingtono, JAV neturėjo kitos išeities, kaip pradėti kovą su teroristais. Jų nusikaltimas toks didelis, kad kaltieji teroristai turi būti nubausti.

Šis karas nėra toks kaip kiti. Skirtumas yra tai, kad Sovietų Sąjunga Afganistane kariavo įprastą karą, kad būtų okupuotas kraštas ir įvestas komunistinis režimas. Buvo aišku, kad afganai priešinsis okupantui. JAV politinis tikslas visiškai kitas - sužlugdyti Talibano režimą ir įvesti demokratinį. JAV karinė vadovybė yra išstudijavusi sovietų nepasisekimus Afganistane ir nedarys klaidų. Anuomet JAV teikė afganams "Stinger" raketą, Kinija, Pakistanas ir Saudo Arabija davė minosvaizdžius ir kitus ginklus. Bet po rugsėjo 11 dienos Talibanas nebegauna iš jų ginklų. Ir Pakistanas padeda JAV savo bazėmis. Amerika kariuoja su priešu, kuris neturi kariuomenės. Jau pranešama, kad dėl JAV bombardavimų, žūva ir dalis gyventojų, kurie nepritaria Talibano režimui. Vyrauja nuomonė, kad karo veiksmai turi būti ne prieš civilius žmones. Šiuo metu karas nebeskelbiamas, manoma, kad tokia teisė turėtų būti suteikta tik Jungtinėms Tautoms.

Didžiosios valstybės visada gina savo interesus, nors dažnai mažųjų sąskaiton. Didžiųjų teisė ne visada suprantama. Šiuo metu JAV žino, kad nevaržomas puolimas reikštų sąjungininkų praradimą islamo šalyse. Karo laimėti be sąjungininkų prieš terorizmą neįmanoma. Tačiau JAV nenori varžyti save tais varžtais, kurie sumažintų jos sprendimo teisę. Iki šiol JAV neratifikavo Romos sutarties, kuri 1998 m. įsteigė Tarptautinį baudžiamąjį teismą. Jam teikiama teisė politinius ir karinius nusikaltimus dariusius asmenis traukti baudžiamojon atsakomybėn. Bijoma, kad ir JAV kariams ir politikams galėtų būti keliamos bylos už dalyvavimą taikos palaikymo veiksmuose. Musulmoniški kraštai reikalauja, kad kovai su terorizmu vadovautų tarptautinė bendrija - JT, bet ne JAV ir ne NATO. Amerikai tai nepriimtina, nes suvaržytų veikimo laisvę. JAV kreipėsi į JT Saugumo tarybą, kuri rugsėjo 28 d. nutarimu įgaliojo visas 189 JT nares neduoti teroristams pinigų ir neteikti jokios paramos. Tai beveik kaip gautas Amerikai JT mandatas vesti kovai prieš teroristus.

Arabų musulmonų kraštuose JAV nemėgstamos dėl didelės paramos Izraeliui, dėl Irako bombardavimo, Saudo Arabijoje laikomų amerikiečių karių. Europoje manoma, kad Washingtonas gali laikytis savo užsienio politikos, tačiau ji turėtų būti švelnesnė ir arabams, nes ne tik laisvės priešai nemėgsta Amerikos. Organizuodamos sąjungininkus prieš teroristus, JAV gali pritarti Maskvos žudymams Čečėnijoje, naujų ginklų tiekimui Pakistanui ir Uzbekijos valdžiai, kuri persekioja savo politinius priešus. Europa bijo, kad JAV gali nesilaikyti tų idealų, kuriuos ji skelbia, ir, remdama nedemokratinis režimus, sudarys palankias sąlygas toliau plėsti antiamerikietiškas nuotaikas.

S. Tūbėnas

TILŽĖS AKTAS, NUSTEBINĖS VAKARŲ EUROPA

Prancūzams ir kitiems vakariečiams buvo aiškūs lenkų reikalavimai ir gal net jų teisės į Dancigą ir galbūt net Karaliaučių. Kadangi Lenkija su Kryžiuočių ordinu net 13 m. kariavo - karas istorijoje "Trylikos metų karo" vardu. Tuo metu kryžiuočius stipriai palaikė popiežiai. Tačiau Lenkijos vyskupai vienbalsiai pasakė: - Mes greičiau atsisakysime ryšių su Roma, bet karo nenutrauksime. To karo dėka jie atgavo ordino užimtas vakarines Lenkijos arba kitų slavų apgyventas žemes. O Karaliaučius pateko į Lenkijos protektoratą. Nes ordino magistras, vėliau nusimetęs vienuoliškus rūbus, tapo kuni-gaikščiu ir pripažino Lenkijos karaliaus vyresnybę (primatą). Tuo būdu jis tapo Lenkijos karaliaus vasalu. O Lietuva ir jos didikai tuo nepasinaudojo. Ordinui pradėjus pralaimėti, reikėjo į karą įsijungti ir atgauti Nemuno deltą ir priėjimą prie jūros, bet buvo užsiėmę medžioklėmis ir savitarpio peštynėmis. Lietuva visai nieko negavo.

Vakarų Europa labai nustebo, kai Tilžėje susirinę Mažosios Lietuvos veikėjai 1918 m. lapkričio 30 d. paskelbė **Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos Aktą**. Toks aktas vakariečius labai nustebino. Jie nesuprato, kad kultūringos Vokietijos gy-

ventojai, išgyvenę beveik 700 metų vokiečių valdoje, panorėtų jungtis prie nežinomos Didžiosios Lietuvos, kuri tuo metu tebuvo tik tamsi ir ap-leista Rusijos provincija. Kadangi jie nesuprato "Kraujo šauksmo", kuris jungė Mažąją Lietuvą su Didžiąja Lietuva, to Tilžės akto pasėka buvo tai, kad dešinysis Nemuno krantas buvo atskirtas nuo Vokietijos. Nebuvo kas mažlietuviams padėtų, tai tik dalis jų reikalavimų buvo išpildyta. O kairysis Nemuno krantas, pasak alijantų, jau buvo per daug suvokietintas, tad ir nebuvo nuo Vokietijos atskirtas. Bet vis tiek prie Lietuvos ir dešinysis Nemuno krantas nebuvo priskirtas. "Laikiniai" jis buvo pavestas prancūzų priežiūrai. Tad prancūzai ir lenkai visokiais būdais stengėsi, kad tik Klaipėda Lietuvai neatitektų. Mažosios Lietuvos Taryba tai suprato, kad be ginkluoto sukilimo nebus galima apsieiti.

Vokietijai atrodė, kad tarp dviejų blogybių - geriausia išeitis būtų Lietuva. Be to, Vokietija sukilimą slaptai rėmė. Sukilimui prasidėjus, į sukilėlių būstinę paskambino ir pranešė, kad prie Tilžės, sargybos būstinėje, yra palikti ginklai. Nuėję rado 30 šautuvų ir nemažą kiekį šaudmenų ir kitos amunicijos.

Apie patį sukilimą dar bus

Juozas Žygas

rašyta, kai sausio 15 d. minėsimė sukilimą. Sukilimas - jau gana tolima praeitis. Daug kas iš atminties išnyko. Bet, kiek prisimenu, Lietuvoje Vilnių atgavus buvo rašyta, kad Vilniuje nedarytumėte tų pačių klaidų, kurios buvo Klaipėdoje padarytos. Buvo rašyta, kad Kaunas klaipėdiečių reikalavimams ar pageidavimams yra kurčias ir beveik jokio dėmesio nekreipė. Ir per trumpą laiką ne tik vokietininkus, bet ir lietuvininkus prieš Kauną ir kauniečius nustatė. Kaunas nesuprato, kad Akto signatarų negalima ignoruoti, bet juos reikia į aukštesnius postus įstatyti. Jie žino vietines sąlygas. Susipažinę su įvairiomis matomomis ir nematomomis srovėmis. Be to, klaipėdiečiams jie buvo atėjūnai. Lietuva signatarus užmiršo. Bet vokiečiai jų neužmiršo. Ir Lietuvą okupavę, jie beveik visus signatarus sunaikino. Žuvo visa Jogamastų šeima! Ir dabar Lietuva beveik jokio dėmesio mažlietuviams nerodo. Ir Karaliaučiaus klausimus svarstant, nereikėtų mažlietuvių iš jų išjungti!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

karinio šarvuočio dūmų, bet ir sukelta kvėpuojančio kareivio, nors jis sėdėtų 100 pėdų gilumoje.

Prie naujos elektronikos aparatų kariuomenė dar naudoja ir ištikimus žmogaus draugus šunelius. Kabul mieste yra 112 vilkų veislės ir

Belgijos aviganių atvežtų šunų dalinys. Šuneliai ištreniruoti užuosti plastmasinės žemėje įkastas minas, kurių nesugauna metalo minas parodą aparatai. Afganistane yra tūkstančiai praeities karų paliktų minų, kurios sužeidžia tūkstančius žmonių. Daug minų prie pagrindinių kelių paliko Afga-

nistaną bandžiusi okupuoti Raudonoji armija. Dabar Kabule minų suradimo ir išardymo operacijoms vadovauja Jungtinių Tautų atsiųstas australietis Ross Chamberlain, kuriam padeda MDDC (Mine Detection Dog Center), vadovaujama vokiečio šunų trenerio.

Keliais sakiniiais

• **Amerikoje** po teroristų puolimo buvo suimta daugiau 600 įtariamų teroristų, kurių 55 kaltinami federaliniais nusikaltimais, kiti 548 apkaltinti imigracijos taisyklių laužymu. Ateinančiais metais vyriausybė leido atvykti Amerikon 70,000 imigrantų, įvairių pabėgėlių.

• **Jungtinių Tautų** su-rengtose Afganistano vadų derybose pagrindinės partijos yra buvusio karaliaus delegacija, Pešavaro Pakistano

bičiulių grupuotė, Kipro salos grupė, atstovaujanti Afganistano išeiviams ir Jungtinis frontas, kuriam priklauso: tadžikai, hazarai ir uzbekai. Stebėtojai mano, kad derybos užtruks, nes grupuotėms sunku rasti bendrą kalbą. Daug delegatų mano, kad į būsimą valdžią nereikėtų įsileisti moterų, kurios reikalauja lygių teisių.

• **Jungtinių Tautų** vaikų priežiūros agentūra skelbia, kad ateinanti žiema Afga-

nistane nužudys apie 100,000 kūdikių, jei pasaulio turtingosios šalys nespės atvežti pakankamai maisto, palapinių, šiltų drabužių. Paašškėjo, kad šalpos darbus trukdo ne tik įsigalėjusi burokratija, bet ir Afganistano banditai. Lapkričio viduryje penki JT sunkvežimiai su maistu buvo ginkluotų vyrų pagrobti Herat mieste ir nuvežti į gretimus kaimus, kur maistas buvo parduotas.

Nukelta į 4 p.

Lituanistikos tyrimų ir studijų centro Čikagoje pasitarimo dalyviai. Iš kairės Juozas Ardys, dr. Augustinas Idzelis, dr. Kazys Ambrazaitis, inž. Pilypas Narutis, Lietuvos gen. konsulas Giedrius Apuokas, dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Jonas Račkauskas, Stasys Džiugas ir dr. Petras Kisielius.

Z. Degučio nuotr.

LIETUVOS IR KALININGRADO SRITIES ATEITIS

Įvairių šalių politikai, politologai, diplomatai, žurnalistai Vilniuje apibendrino savo požiūrius į Lietuvos ir Kaliningrado srities santykius. Gruodžio 8 dieną Vilniuje buvo "apskritojo stalo" diskusija "Lietuva ir Kaliningrado sritis. Požiūriai ir bendros galimybės vykstant integracijai į Euroatlantines struktūras".

Diskusijoje dalyvavo politikai, politologai, žurnalistai iš Kaliningrado, Maskvos, Sankt Peterburgo, Minsko, Prahos, Kopenhagos ir kt. Renginyje sutiko dalyvauti ir Kaliningrado srities vadovai, buvęs Rusijos Federacijos užsienio reikalų viceministras

Ivanas Ivanovas, kitų svečių. Savo nuomones šiuo Lietuvai aktuali klausimu pareiškė Lietuvoje reziduojančių diplomatinio korpuso atstovai.

Pasak diskusijos rengėjų, nors bendros Lietuvos ir Kaliningrado santykių raidos kryptys yra suformuotos, vis dėlto, likus mažiau negu metams iki NATO viršūnių susitikimo Prahoje, kaip niekada svarbus Rusijos požiūris į Baltijos valstybių eurointegraciją bei Lietuvos kaimyninių santykių raida. Ši diskusija taip pat suteikia galimybę susipažinti su Rusijos akademinio elito požiūriu į euroatlantinę integraciją

naujame "pasaulio po rugsėjo 11-osios" kontekste.

Tarptautinę diskusiją rengė Atlanto sutarties asociacija Lietuvoje (LATA), propaguojanti Lietuvos narystę NATO ir teigiamą visuomenės požiūrį į šią kolektyvinio saugumo organizaciją.

PREZIDENTO LAIŠKAS PARLAMENTARAMS

Gruodžio 6 d. antrą kartą Seime svarstant 2002 metų biudžeto įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus nusiuntė laišką Seimo Pirmininkui Artūriui Paulauskui, prašydamas 2002 m. valstybės biudžeto projektą suderinti su galiojančiais teisės aktais.

Kitų metų biudžeto projekte numatytas žemės ūkio, švietimo ir sveikatos apsaugos sistemos finansavimas neatitinka atskiruose įstatymuose nustatytų šių sričių procentinių finansavimo normų.

"Šiuo metu Jūs svarstote artimiausią šalies raidą esmingai įtakosiantį Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių

biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą. Norėčiau Jums dar kartą priminti, kad labai svarbu, jog jo nuostatos būtų suderintos su kitais įstatymais, reglamentuojančiais valstybės biudžetinių lėšų paskirstymą. Vienas pagrindinių įstatymų leidybos principų - įstatymų tarpusavio suderinamumas. Todėl prašyčiau Jūsų suderinti Lietuvos Respublikos 2002 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą su minėtais įstatymais", - rašoma valstybės vadovo laiške.

Lietuvos Prezidento laiškas buvo perskaitytas Seimo gruodžio 6 d. posėdyje.

ELTA

IŠ RUSIJOS PARVEŽTOS ARCHYVINIŲ DOKUMENTŲ KOPIJOS

Pastarosiomis dienomis į Lietuvą iš Rusijos parvežtos 6199 įvairių archyvinų dokumentų kopijos.

Kaip pranešė Lietuvos archyvų departamentas, archyvinų dokumentų kopijos ir Rusijos parvežtos padedant Lietuvos kultūros atašė Rusijoje Juozui Budraičiui. Parvežti Lietuvos istoriją atspindintys dokumentai iš Rusijos valstybinio naujausios istorijos, Rusijos valstybinio socialinės-politinės ir Rusijos valstybinio karinio archyvų.

Siuntoje yra Komunistų partijos Centro komiteto biuro Lietuvoje posėdžių ir pasitarimų protokolai, politinio ir organizacinio biuro nutarimai Lietuvos Komunistų partijos veiklos klausimais, karo metais veikusio tarybinio partizaninio judėjimo štabo ataskaitos apie tarybinių partizanų būrių dislokavimo vietas, dokumentai apie vykdomą ekonominę politiką, apie Komunistų partijos ideologinių struktūrų veiklą, dokumentai, atspindintys vykdomą propagandinę veiklą karo metais, vokiečių okupacijos padarinius Lietuvoje, Centro komiteto biuro Lietuvai veiklą.

Parvežti mikrofilmai bus saugomi Lietuvos ypatingajame archyve.

Kitą mikrofilmų dalis - apie 5400 mikrofilmų kadru, - į Lietuvą bus atvežta Rusijos Federalinės archyvų tarnybos vadovo vizito Lietuvoje metu gruodžio 10-13 dienomis.

Tai buvusių Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės žemių - Gardino ir Breslaujos miesto teismų 1573-1685 metų dokumentai iš Rusijos valstybinio senųjų aktų archyvo.

Dokumentai bus saugomi Lietuvos valstybės istorijos archyve.

1999 m. pasirašius Lietuvos archyvų departamento ir Rusijos Federalinės archyvų tarnybos bendradarbiavimo sutartį, prasidėjo įvairių Lietuvos istorijos laikotarpių dokumentų paieška ir mikrofilmavimas Rusijos Federacijos archyvuose. 2000 m. Rusijos Federalinei archyvų tarnybai pavaldžiuose archyvuose buvo atrinkti ir užsakyti įvairių dokumentų mikrofilmai.

Lietuvos archyvų departamentas jau keletą metų taip pat ieško lituanistinių dokumentų užsienyje ir pagal galimybes juos mikrofilmuoja.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 3 p.

• **JAV** vyriausybė paskyrė buvusį jūros pėstininkų generolą Anthony Zinni būti tarpininku Palestinos vadovybės ir Izraelio valdžios derybose.

• **Baigiantis metams** Amerikos didžiųjų miestų vadovybės paskelbė, kad praėjusieji metai turėjo daugiau sunkių nusikaltimų. Žmogžudybės pakilo: Los Angeles, Chicago, Houston, Boston, Phoenix ir Pittsburgh miestuose. Tai aiškinama nedarbo pakilimu.

• **Rusijos** prez. Vladimir Putin sutiko susitikti su Čėčėnijos prezidentu Maschadov. Spėjama, kad nuosaikus čėčėnų vadovas sutinka derėtis dėl čėčėnų nepriklausomybės, jei Rusija išves savo kareivius. Rusija spaudžia čėčėnus nesikišti į Afganistano vidaus kovas tarp Taliban milicijos ir Šiaurės sąjungos.

• **Tarptautinis Hagos** teismas paskelbė naujus kaltinimus buvusiam Jugoslavijos prezidentui S. Milosevič. Prie seniau skelbtų kaltinimų pridėtas genocidas. Vyriausia teismo prokurorė Carla del Ponte apkaltino dabartinę serbų vyriausybę, kad ji globoja, slepia savo karo nusikaltėlių Radovan Karadzic ir

generolą Ratko Mladic, kuris gyvenęs Belgrade.

• **Tarp Kubos salos** ir Floridos audroje dingo kubiečių laivas, kuriame buvo apie 30 pabėgėlių. Pakrančių sargyba tris dienas ieškojo jūroje žmonių, tačiau nieko nepavyko rasti.

• **Nepal** valstybėlėje Katmandu mieste sukilėliai, kurie siekia įversti komunistinį režimą, bandė nuversti nestiprią monarchiją, tačiau nepavyko.

• **NATO** gen. sekretorius lordas Robertson lankėsi Maskvoje, pagerbė rusus, žuvusius II Pasauliniame kare, aplankė net Volgograd, buvusį Stalingrad. Susitikime su rusų prez. Putin, NATO vadovas kalbėjo apie gerėjančius santykius ir ateities taiką bei bendrą kovą prieš pasaulinį terorizmą.

• **Ispanija** paskelbė, kad ji neišduos aštuonių įtariamų teroristų Amerikos vyriausybei, jei ši planuos teisti juos karo teismuose.

• **Prez. G.Bush** pasirašė aviacijos saugumo įstatymą, kuris sukurs naują lėktuvų palydovą, kuris turės slapta ginklą. Oro uostų saugumo tarnautojai bus federaliniai valdininkai, bus sudaryta transporto departamente nauja saugumo agentūra. Lėktuvų lakūnai gaus sustiprintas duris į jų kabiną. Tas priemonės privalės įrengti ir užsienio aviacijos bendrovės, kurių net 58 skraido į Ameriką. Pernai tokių skrydžių buvo 387,000.

• **Popiežius Jonas Paulius** paskelbė naujus šventuosius: tris moteris: - prancūzė, ispanė ir bavarietė ir vieną ispaną vyrą. Visi pasižymėjo nauju vienuolynų įsteigimu ir gerais darbais tarp neturtingųjų.

• **Sulaukęs 75 metų** mirė Malaizijos sultonas Salahuddin, palikęs 14 vaikų. Devyni jų bus karaliais pasikeisdami.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

Western Union®
Laimėk savo
svajonių™
LOŠIMĄ

Mes išdaliname
daugiau kaip
\$1,000,000
PINIGINIAMS
LAIMĖJIMAMS!

Tai lengva.

Kiekvieną kartą, kai tu siunti piniginę perlaidą JAV ar
į kitas valstybes per Western Union Money Transfer®
arba padarai Quick Collect® ar Swift Pay® piniginę
operaciją, tu automatiškai esi įtraukiamas į lošimą ir
gali laimėti \$25,000 vertės Didįjį Prizą!

WESTERN UNION „WIN YOUR DREAM™“ SWEEPSTAKES OFFICIAL RULES NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN 1. **HERE'S HOW TO ENTER AUTOMATICALLY:** Beginning on November 1, 2001 through close of business on December 31, 2001, when you make a domestic or international qualifying regular „will call“ Western Union Money Transfer transaction (includes Dinero Dia Siguiente and Dinero a Domicilio services to Mexico), Quick Collect® transaction or Swift pay® transaction (excluding Quick Cash, Quick Pay, Giro Telegáfico, Internet originated transaction and Telephone Money Transfers) from any Agent location in the United States („Qualifying Transaction“), you will be automatically entered into the sweepstakes. Entrant is deemed to be the person whose name appears as „Sender“ on the „To Send Money“ form and will be entered into the corresponding drawing set forth in Rule #4. If automatic Entrant has „opted out“ of third party disclosures in accordance with the Western Union Privacy Policy, his/her name will not be included in the drawing and will not be eligible to win. 2. **NO PURCHASE NECESSARY TO ENTER OR WIN:** To enter without making a qualifying transaction, hand print your complete name, address, zip code, and (optional) day and evening telephone numbers on a piece of 3" x 5" paper and mail to: Western Union „Win Your Dream“ Sweepstakes, P.O. Box 4695, Blair, NE 68009-4895. **IMPORTANT:** To indicate the drawing into which you will be entered (see Rule #4), on the lower left-hand corner of the envelope, hand print one of the following: Africa; Asia/Australia Pacific; Caribbean; Central America; Eastern Europe; Mexico; Middle East; South America; South Asia; Western Europe; Domestic United States, Quick Collect®, or Swift Pay®. Limit one entry per envelope. No typed, copied or mechanically reproduced entries permitted. Only handwritten entries will be accepted. Entries must be received by January 8, 2002. 3. **RANDOM DRAWING:** Winners will be selected on or about January 9, 2002 from among all eligible entries received by D. L. Blair, Inc, an independent judging organization whose decisions are final. Winners will be notified by mail. Limit one prize per person/household. Odds of winning will depend upon the total number of eligible entries received. 4. **PRIZES & APPROXIMATE RETAIL VALUES:** Forty-One (41) Grand Prizes: \$25,000 per prize to be awarded to randomly selected winners among automatic and no purchase entrants in the form of a check as follows: 4 prizes for eligible entries to Africa; 2 prizes for eligible entries to Asia/Australia Pacific; 4 prizes for eligible entries to the Caribbean; 6 prizes for eligible entries to Central America; 1 prize for eligible entries to Eastern Europe; 4 prizes for eligible entries to Mexico; 2 prizes for eligible entries to the Middle East; 6 prizes for eligible entries to South America; 2 prizes for eligible entries to South Asia; 1 prize for eligible entries to Western Europe; 4 prizes for eligible entries for domestic United States money transfers; 4 prizes for eligible entries for Quick Collect® transactions and 1 prize for eligible entries for Swift Pay® transactions. Prizes consist of only that item specifically listed as the prize All prizes will be awarded. 5. **GENERAL RULES:** Open only to individuals residing in the 50 United States and Washington, D.C., who as of November 1, 2001 are 18 years of age or older. Employees of Western Union, its affiliates, subsidiaries, advertising and promotion agencies and the immediate family members and/or those living in the same household of each are not eligible. Void where prohibited by law. All federal, state and local taxes are the sole responsibility of winners. Winners will be required to complete an Affidavit of Eligibility/Release of Liability provided by D.L. Blair, Inc. and if legally permissible, a Publicity Release within 10 days of notification. Noncompliance within this time period may result in disqualification and an alternate may be selected. Return of any prize/prize notification as undeliverable will result in disqualification and an alternate will be selected. By participating in this promotion, entrants agree to be bound by the Official Rules and the decisions of the judges. **Purchase or acceptance of a product offer does not improve your chances of winning.** Any claim or dispute arising under these rules is subject to the laws of the State of New York. Sponsor is not responsible for printing or typographical errors in any sweepstakes related materials; for stolen, lost, late, misdirected, damaged, incomplete, illegible or late entries or entries not received in time for the random drawing; or for transactions that are processed late or incorrectly or that are lost due to computer, telecommunications or electronic malfunction. This promotion is sponsored by Western Union Financial Services, Inc., 100 Summit Avenue, Montvale, NJ 07645. 6. For names of winners, send a separate, stamped, self-addressed (#10) envelope to: Western Union „Win Your Dream“ Winners, P.O. Box 4638, Blair, NE 68009-4638, to be received by February 28, 2002.

Smulkesnė informacija
1-800-325-6000

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus ir jo patarėjas Raimundas Miezėlis.

PREZIDENTAS ĮTEIKĖ ORDINĄ S. TALBOTUI

Už nuopelnus Lietuvai ir pastangas stiprinant Lietuvos nepriklausomybę, plėtojant ekonominius ir karinius pajėgumus bei stiprinant santykius tarp Lietuvos ir JAV Prezidentas Valdas Adamkus Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu apdovanojo Yale universiteto profesorių, buvusį JAV Valstybės departamento sekretorės pavaduotoją Strobe Talbott.

Prezidentas Lietuvos žmonių vardu padėkojo profesoriui už jo indėlį gerinant Lietuvos ir JAV santykius, atitinkančius JAV ir Baltijos valstybių bendradarbiavimo chartijos tikslus, praneša ELTA.

S.Talbott buvo pagrindinis JAV politikos Baltijos atžvilgiu koordinatorius, vienas iš 1998 m. sausio 16 d. pasirašytos JAV ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos Partnerystės ir bendradarbiavimo chartijos iniciatorių.

Jis trejus metus pirmininkavo JAV - Baltijos šalių Partnerystės komisijai. Šiomet S.Talbott tapo Yale universiteto Globalizacijos studijų centro direktoriumi.

Prezidento V.Adamkaus ir ponios Almos Adamkienės vardu S.Talbott vizito proga surengtų pietų metu buvo aptartos NATO plėtros perspektyvos dabartinės tarptautinės situacijos kontekste.

Prezidentas V.Adamkus teigė neabejojęs, kad jauni ir talentingi Lietuvos mokslininkai pasinaudos šia galimybe pagilinti savo žinias Yale universitete.

S.Talbott sakė, jog jaučia išipareigojęs panaudoti savo, kaip politikos ir diplomato, patirtį plėtojant šalių bendradarbiavimą mokslo, šiuolaikinių technologijų, verslo srityse.

SEIMO PIRMININKAS BAIGĖ VIZITĄ BRIUSELYJE

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas gruodžio 6 d. baigė dviejų dienų vizitą Briuselyje, kur dalyvavo Europos Sąjungos plėtros procese dalyvaujančių šalių parlamentų vadovų diskusijoje dėl ES ateities. "Europos Sąjunga keičiasi, įvyksiantys kiekybiniai pasikeitimai reikalauja ir kokybinių pokyčių", - konferencijoje pabrėžė A.Paulauskas.

Pasak Seimo pirmininko atstovo spaudai pranešimo, susitikime parlamentų vadovai aptarė aktualiausias ES ateities klausimus - ar reikės bloko institucinės reformos priėmus naujas nares, ar reikia stiprinti nacionalinius šalių parlamentus, koks yra bendros ES konstitucijos poreikis. Konstatuota, kad svarstant ES ateities vizijas aktyviai turi dalyvauti ir narystės siekiančių šalių visuomenės.

A.Paulauskas taip pat susitiko su Europos Komisijos nariu, ES plėtros komisaru Guenter Verheugen, su kuriuo aptarė Lietuvos pažangą siekiant narystės ES, derybų aktualijas, ES plėtros perspektyvas.

Susitikime jis pabrėžė, kad nė viena narystės ES siekianti šalis negali tikėtis politinio sprendimo, jeigu neatitiks narystės kriterijų. "Jei padarytume išimtį, ta valstybė ir jos žmonės gali patirti šoką", - sakė F.Verheugenas. Jis teigiamai įvertino bendrą Lietuvos pažangą siekiant narystės ES, tačiau pabrėžė būtinybę gerinti administracinius gebėjimus, teismų darbą.

Susitikime taip pat aptartas Ignalinos atominės elektrinės ateities klausimas.

VISUOMENINIS SIŪLYMAS: ŽINGSNIS Į IŠEIVIJOS SPAUDĄ INTERNETE

Antanas Dundzila

Atėjo laikas išėivijos spaudą pastūmėti į elektroninį internetą, skaitytojams bei spaudos leidėjams interneto galimybes konkrečiai nušviesti ir juos paskatinti. Šiam uždaviniui labai tiktų iniciatyva iš JAV LB Krašto Valdybos (KV). Tai būtų labai realus, tikras LB patarnavimas mūsų visuomeniniams reikalams.

Jei kai kam čia minėtos interneto sąvokos yra šiek tiek nesuprantamos, trumpai paaiškinkime. Nepaprastai išplitus elektroniniams ryšiams per asmeninius kompiuterius bei telefono laidus, pasidarė įmanomos ir taip vadinamos laikraščių elektroninės laidos, kurias per interneto tinklą galima skaityti. Tai didelis patogumas, ypač gyvenant toliau nuo leidėjų pašto įstaigos.

Pati pradžia būtų kad ir tokia. Pusmečio bėgyje LB KV sukvietė išėivijos spaudos leidėjų konferenciją - pasitarimą, kurioje elektroninės spaudos reikalas būtų išgildintas ir apie tai visuomenė painformuota. Būtų išdėstytos galimybės, pliusai ir minusai, apytikriai kaštai, interneto "serverių" kaštai, "Draugo" ligšiolinė patirtis su dar ribota elektronine laikraščio versija ir kiti svarbūs parametrai, apie kuriuos privalu žinoti ne tik leidėjams bet ir skaitytojams. Gal būtų įmanoma visus jungiančiu LB vardu suruošti visuomeninį vajų, kuris šiam reikalui sukeltų, sakykime \$10-15K. Aišku, tokią sumelę galėtų "išmesti" ir mūsų fondai, nes išėivijai čia svarbus reikalas. Juk, pvz., ir Lietuvių fondas ir Tautos fondas išėivijos spaudą kasmet remia tiesiogine parama bei keliais netiesioginiais būdais. Pinigai būtų naudojami konferencijos išlaidoms (\$2-3K) ir vienkartinėms subsidijoms spaudos leidėjams, jei jie sutiks šią naują diegti ir bent metus laiko elektronines laidas leisti. Tai padengtų interneto svetainių pradinius kaštus - gal po \$3-4K, ir kitas pradines išlaidas.

"Ignalinos problemos sprendimas nebus paliktas vien Lietuvai, tai bendras Lietuvos ir Europos Sąjungos reikalas, ir jis nėra neišsprendžiamas", - pažymėjo jis.

"Toks Europos komisijos nario patikinimas mums yra ypatingai svarbus vykstant diskusijoms dėl IAE ateities ir planuojant, kaip bus sprendžiamos su elektrinės

Konferencija duotų akstiną interneto tema ir visuomenę plačiau painformuoti: kokių ir kiek kaštuojančių priemonių reikėtų eiliniam skaitytojui elektronines laidas skaityti; užtikrinti, kad, šalia elektroninių laidų, laikraščiai ir toliau spausdins iki šiol įprastas, "popierines"; kad prenumeratoriai galės rinktis vienokią ar kitokią laidą.

Taigi, neatsisakydami "popierinės" laidos (kurią kaip ir anksčiau gautų tie prenumeratoriai, kurie neturi kompiuterio), bent kai kurie mūsų laikraščiai pereitų prie prenumeratoriams pasiekiamos elektroninės spaudos. Pvz., "Dirva" leistų ne tik "popierines" savo laidas, bet ir elektronines. Kadangi visų spaudos leidinių rinkimo bei lauzymo priemonės jau kompiuterizuotos, manau, kad būtų praktiška be didelių kaštų įdiegti ir elektronines laidas: tereikia susikurti interneto svetainės. Čia geras pavyzdys iš Lietuvoje leidžiamos spaudos: kasdien kompiuterijoje galima skaityti "Lietuvos rytą", "Kauno dieną" bei kitus laikraščius. Išėivijoje tokią galimybę teikia dar tik "Draugas", bet ji apima tik mažą dalį normaliai spausdinamos medžiagos. Reikšminga, kad internete svetainės taip pat turi kai kurios mūsų organizacijos. Labai plačią, gerai informuojančią svetainę turi Lietuvos Seimas, joje telpa išsamūs Seimo darbų duomenys, įstatymų tekstai ir t.t.

Skaitytojui bei prenumeratoriui čia būtų didelis patogumas: tą pačią dieną, negadinant popierio kiekvienam nereikalinga medžiaga (pvz., smulkiais komerciniais skelbimais, įdomiais tik Čikagai ar Clevelandui) reguliariai skaitome šviežiai išleista "Dirvą"; čia atsidarytų durys aplenkti JAV pašto vis blogėjanti patarnavimą. O paštas vis tik smunka; tipiškai lietuvių spaudą Floridoje man atneša vieną ar du kartus savaitėje. Kai kurie "Draugai" iš Čikagos keliavo net po 20-

25 dienų; jau pripratau prie bent dvi savaites kažkur pašto maišuose pageltusios "Dirvos"... Pabrėžiu, kad prenumeratoriai turėtų pasirinkimą prenumeruoti arba popierinę laidą arba elektroninę, todėl leidėjams rūpimas bendras prenumeratų skaičius nepasikeistų. Manychiau, kad, maždaug, trečdalis pasirinktų elektroninį laikraščio perdavimą, nes tik žymiai vyresnio amžiaus žmonės kur kas mažiau naudojami kompiuteriais. Vadovaujantis visai neseniai leidėjų oficialiai paskelbtais tiražais, "Dirvai" bei "Darbinikui" tai reikštų gal po 800 ar 1,000 elektroninių prenumeratų, o "Draugui" - apie 1,500-1,700. Jei čia smarkiai neklystu, tai daug pasakantys, didoki skaičiai!

Leidėjams susitaupytų bent dalis spaudos kaštų, dalis ekspeditavimo ir pašto išlaidų. Konkrečiai nežinau skaičių, tačiau leidėjas mokėtų mokėstį už internete naudojamą vietą "serveriuose". Iš prenumeratorių imant prenumeratą už šią elektroniką (taip daro, pvz., ELTA), manau, leidėjams išėitų piniginis balansas; taip pat galvoju, kad daugelis neleidėjo vietovėje gyvenančių prenumeratorių sutiktų mokėti, kad ir šiek tiek daugiau už tuoj pat skaitytoją pasiekiančias elektronines laidas. Elektroninės laidos taip pat greitai pasiektų visus pasaulio kraštus, pvz., Vasario 16 gimnaziją, ambasadas, konsulatus, Lietuvą. Čia atidarytų ir naujų bendradarbių, ir naujų žinių šaltinių galimybes. Būtų įtaka bei aiški parama tiems išėivijos kraštams, kuriuose lietuvių spauda jau vegetuoja - spėju, Australijoje, Anglijoje ir Vokietijoje. O galvojant apie kitus kraštus, gal šis siūlymas domintų PLB?

Elektroninė spauda - ateityje tai tik laiko reikalas. Jau dabar reikia skatinti visus išėivijos lietuvius spaudos leidėjus šion pusėn. Reikalą reikia iširti, jį apsvastyti. Reikia organizuoto, visuomeninio akstino.

uždarymu susijusios socialinės problemos", - akcentavo Seimo pirmininkas A.Paulauskas.

Lietuvos nacionalinė energetikos strategija numato pirmojo bloko uždarymą iki 2005-ųjų, ir tam darbui tarptautiniai donorai jau skyrė daugiau nei 200 mln. eurų. Tačiau dėl antrojo bloko likimo Lietuva dar nepriėmė formalaus sprendimo, nors

Europos Sąjunga primygtinai ragina uždaryti antrąjį reaktorių jau 2009-aisiais.

Premjeras A. Brazauskas yra pareiškęs, kad sprendimo dėl antrojo reaktoriaus likimo priėmimas bus suderintas su Lietuvos narystės ES derybų grafiku. Derybas Lietuva ketina baigti kitais metais, o 2004 m. būti pasirengusia prisimti narystės ES išipareigojimus.

CLEVELAND, OH

PADĖKOS DIENA

Padėkos dieną pas Natkevičius į Brecksville, OH buvo suvažiavę giminės ir bičiuliai iš Ohio, Marylando, Michigano, Pensilvanijos ir kt. Vyresniems besidalinant praėjusių metų įvykiais ir išpūdžiais, aplink juos džiūgavo vaikaičiai ir provaikaičiai. Anksčiau tai buvo aštuonetas - penki pusbroliai ir trys pusseserės, o dabar kryžtavo dar penki jų vaikai - provaikaičių penketukas. Įprastą Padėkos dienos maldą perskaitė močiutė Meilutė Juškėnaitė-LoPresto, o senelis Gerardas Juškėnas visus pasveikino pasidalindamas duonos kepaliku. Padėkos dieną Nelė ir Gerardas Juškėnai atšventė jų 61-ją vedybų sukaktį, o Gerardui prieš savaitę sukako 84 metai. Tie metai bėgte bėga, bet miela buvo vėl susitikti senoliams, jų vaikams ir vaikaičiams. Juditai Natkevičienei, jos sūnams Jonui ir Juozui, dukrai Debrai ir visiems dalyviams už tą nuostabią dieną tariame nuširdų ačiū!

Seneliai Nelė ir Gerardas Juškėnai

ADVENTAS

Su Adventu pradėjome naujus liturginius metus. Žinome, kad Kalėdos už kelių savaitių ir daugelis ruošiasi šiai šventei. Iš dvasinio požiūrio Adventas yra laikas mums visiems peržvelgti mūsų gyvenimą, kad matytume kaip mes ruošiamės mūsų susivienijimui su mūsų Išganytoju. Skirkime laiką šiam pasiruošimui, kad būtume pasirėngę kliūtis ištiesinti ir gyvenimo slėnius užpildyti. Pradėkime ruoštis džiugiam susitikimui su mūsų Išganytoju.

Antrąjį gruodžio savaitgalį antroji rinkliava visose Clevelando diecezijos parapijose yra skiriama Religiniam pensijų fondui paremti. Sutelktos lėšos padės senatvėje daugeliui vienuolių seselių ir kunigų, kurie tiek daug jų gyvenimo skyrė Bažnyčios tarnybai.

Tradicines Kalėdų plotkles (kalėdaičius) rasite Šv. Jurgio bažnyčios gale, bažnyčios -priebutyje arba klebonijoje. Įsigykite jas iš anksto.

Jurginė sveikina krikščioniškon bendruomenėn atvy-

“Dirvos” Ioterijos traukimuose Clevelando Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas ir Giedrė Kijauskienė, “Dirvos” rinkėja.

kusį Garret Patrick Martinez, kuris aną savaitę buvo pakrikštytas Šv. Jurgio bažnyčioje. Jis yra Romero ir Margaret Martinez sūnus.

LKR ŠALPAI 40 METŲ

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa 1961 m. buvo įregistruota New Yorko valstijoje. Organizacija išaugo iš JAV Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės 1959 m. įsteigto komiteto, kuris ryžosi padėti nuo komunizmo kenčiantiems

sovietų okupuotoje Lietuvoje. Pirmas komiteto pirmininkas buvo vysk. V. Brizgys, o vicepirmininkas prel. J. Balkūnas. 1961 m. buvo išnuomotas kambarys Brooklyne ir reikalų vedėju pakviestas kun. St. Raila. Nuo 1976 m. vedėju tapo kun. K. Pugevičius. Vėliau pirmininko pareigas perėmė vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, kuris iki šiol yra LKRŠ pirmininkas. 1978 m. LKRŠ įsikūrė Kultūros židinyje, o Rūta Virkutyte

1993 m. tapo reikalų vedėja. Nuo 1994 m. reikalų vedėja yra Vida Jankauskienė. Lietuvai atgavus nepriklausomybę buvo labai svarbu padėti atsikuriančiai Lietuvos Bažnyčiai ir įvairioms organizacijoms. Tą misiją LKRŠ vykdžiusi per visus 40 m. ir dabar tebetęsia. Visi yra kviečiami su meile, malda ir aukomis remti LKRŠ veiklą. Istoriniai duomenys imti iš LKR Šalpos 2001 m. rudens/žiemos žinių biuletenio.

Ger.J.

KULTŪROS ŽINIOS

NEBEBUS PRAKARTĖLĖS

Trečią kartą daugiau kaip 326 metrų aukščio Vilniaus televizijos bokštas švenčių laikotarpiu vėl taps efektingu sostinės panoramos akcentu. Aukščiausios pasaulyje Kalėdų eglės titulą pelnęs bokštas švies nuo pirmos Šventų Kalėdų dienos ir švies iki Trijų Karalių, sausio 6-osios.

Šįmet Televizijos bokšto papėdėje pirmą kartą nebus prakartėlės - tikro tvartelio su gyvūneliais, medinėmis Šventosios Šeimos, trijų karalių ir piemenėlių skulptūromis. Miestelėnus prakartėlė per šias Kalėdas džiugins miesto centre - Katedros aikštėje.

Bokštą puošiančio Oreivystės centro vadovė Jolanta Koncevičienė Eltai sakė, kad jau klostosi šio šventinio akcento tradicija, o apšviestas Televizijos bokštas tampa nauju sostinės Kalėdų simboliu.

Šįmet bokšto apšvietimas techniškai atnaujinamas - keičiama nusidėvėjusių elektros girliandų dalis. 1980 metais pastatytą Televizijos bokštą apšviečia 32 elektros girliandos iš 5,5 tūkst. elektros lempučių, sudarančių eglės siluetą. Metalinę bokšto vir-

šūnę puoš šviečiantys žiedai, o eglutės viršūnės išpūdį kurs į viršų nukreipti galingų prožektorių šviesos srautai. Pačioje viršūnėje įmontuotas besisukantis galingas švyturys simbolizuos Betliejaus žvaigždę.

Planuojama ir bokšto įžiebimo ceremonija gruodžio 25 dieną. Šįmet rengiama programa “TV bokštas - vaikams”. Mažiesiems vaidins “Raganiukės” teatras, dainuos linksmoji “Tele bim bam” kompanija. Numatomas ir Užupio teatro kartu su jaunimo muzikos numylėtiniais kuriamas miuziklas “Kalėdų giesmė” pagal rašytojo Charles Dickens kūrinį.

Bokšto apšvietimas tradiciškai bus įjungiamas 16 valandą. Tuo metu Kalėdų giesmę giedos vaikų choras, griaudės spalvingi saljutai.

Oreivystės centras šįmet išpūdingai apšvies ir kitus sostinės objektus: “Lietuvos telekomo”, “Bitės GSM”, “Philips” administracinius pastatus, didžiuosius “Rimi” prekybos centrus ir šalia esančias gatves.

ELTA

Clevelando “Grandinėle”

AUKSINĖS ŠIRDIES KALĖDOS

Vaikų laikinosios globos namai “Atsigrežk į vaikus” pirmą kartą rengia akciją “Auksinės širdies Kalėdos”. Jos tikslas - surinkti lėšų auklėtinių kalėdinėms dovanėlėms ir vaišėms. Akcijos organizatorius - globos namų suburtas komitetas “Auksinė širdis”.

Iš valstybės biudžeto papildomų lėšų vaikų dovanėlėms globos namai negauna, sakė Eltai jų direktorė Sigita Ignatovičienė. O

likimo nuskriausti vaikai kalėdinių dovanėlių laukia dar labiau negu kiti jų bendraamžiai.

Akcijos metu bus platinami kalėdiniai atvirukai. Vieno jų kaina - 3 litai. Perkant daugiau taikomos nuolaidos. Šių atvirukų leidybos išlaidas padengė Vilniaus pedagoginio universiteto Socialinės pedagogikos katedra bei Norvegijos fondas “Klokkergarden”. Jų tiražas - trys tūkstančiai. Juos platina savanoriai.

Akcija “Auksinės širdies Kalėdos”, pasak koordinatės Editos Korsakaitės, siekiama ne tik suteikti džiaugsmo globos namų auklėtiniams, bet ir atkreipti visuomenės dėmesį į likimo nuskriaustus vaikus. “Nupirkę atviruką su auksinės širdies ženklu, suteiksite džiaugsmo trims - sau, savo artimui, kuriam jį dovanosite, ir nepažįstamam vaikui”, - sako akcijos koordinatė.

ELTA

ANGLŲ KALBOS ĮTAKA LIETUVIŲ KALBAI

Mokyklose su sustiprintu anglų kalbos mokymu mokiniai nuo antros klasės patiria anglų kalbos įtaką. Jie linksmi šūkčioja teletabių pasisveikinimo žodeliais, angliškais jaustukais *vau, cool*. Vyresni smagiai keikiasi ne triaukščiais rusiškais, o madingesniais angliškais keiksmažodžiais. Be 5 savaitinių anglų kalbos pamokų vyresnių klasių mokiniai lanko literatūros fakultatyvą, nemažai skaito anglų grožinės literatūros, istorijos pamokoms ruošiasi iš anglų kalba išleistos knygos *The World History*, namuose žiūri anglų kalba įgarsintus filmus. Lietuvių kalbos mokytojai pastebi, kad anglų kalba veikia lietuvių kalbos žodyną, gramatiką bei sintaksę, griaua jų sistemą.

Lengviausiai pastebimi žodyno normų pažeidimai yra barbarizmai, kurių lietuvių kalboje vis daugėja, didėjant anglų kalbos įtakai. Čia ir mokyklos valgykloje skambantys čipsai (-traškučiai), popkornas (-kukurūzų spragėsiai), hamburgeriai (-mėsainiai) ir t.t., ir butyje naudojami daiktai, kaip videoplejeris (-vaizdajuosčių leistuvus), tosteris (-skrudintuvus), markeris (-žymeklis), ir žodžiai, susiję su kompiuteriu, pvz.: monitorius (-vaizduoklis), modemas (-vartiklis), skeneris (-skaitlys) ir t.t., ir daugybė kitų skolinių, kalbininkų jau suspėtu gražiai išversti į lietuvių kalbą ir į žodynus sudėlioti, todėl apie neteiktinas svetimybės čia

nekalbama. Žodyno normos dažniausiai pažeidžiamos šnekamojoje kalboje.

Geriau norėtusi parodyti keletą dalinių ir ištisinių semantizmų vartojimo atvejų:

Po kontrolinio darbo tenka išgirsti klausiant: Ar praėjai testą? Pats žodis praėjai yra teiktinas, bet šiame sakinyje netinka savo reikšmę: praeiti-eiti pro šalį. Nuskambėjęs klausimas ne kas kita, kaip pažodžiui iš anglų kalbos išverstas sakiny: *Have you passed the test?* Arba štai: Ar jau turėjote matematikos pamoką? (-*Had you mathematics already?*). Nuo seno mokiniai egzaminus, testus laikydavo, o ne praeidavo, pamoka vykdavo, būdavo, bet niekas jos neturėdavo.

Taip pat savo reikšme geras ir būdvardis pilnas, pvz.: pilna troba dūmų. Neteiktinu semantizmu jis tampa vartojamas įvardžio visas reikšme, arba kai iš jo padaromerieveiksmį pilnai. Susilpnėjęs rusų kalbos įtakai, pilnai (-polestju) buvo beveik visai "išguitas iš apyvartos", o dabar, plūstelėjęs anglų kalbos bangai vėl atgyja. Pažvelkime į šiuos anglų kalbos sakinius: *Edward didn't fully understand what he had said to offend her* (pažodžiui-Edvardas pilnai nesuprato, ką pasakė, kad ji užsigavo). *William is not child. He is full grown up* (Viljamas nebevaikas. Jis pilnai suaugęs). *Looking at him fully clothed she couldn't believe he left.* (-Žiūrėdama į jį, pilnai apsirengusį, ji negalėjo patikėti, kad jis išeina).

Puikiai žinome, kad reikėtų sakyti visiškai nesuprato; visai suaugęs, visiškai apsirengusį, bet, kadangi angliškai skaitome *full, fully*, tai ir verčiame pažodžiui, nesukdami per daug galvos dėl lietuviškų atitikmenų.

Tas pat su atidaryti burną, atverti burną bei priešingu veiksmu uždaryti burną. Pamišome, kad lietuviai prasižioja, išsižioja ir užsičiaupia. Kur čia prisiminsi, jei įsikalei į galvą šitokius pasakymus: *Jackie opened her mouth to speak, but quickly closed it. She opened her mouth to tell him what she thought of him. Daug negalvodami verčiame tokius sakinius taip: Džekė atvėrė burną kalbėti, bet greitai ją uždarė. Ji atidarė burną pasakyti, ką manė apie jį, tarsi burna būtų su durimis, galimomis varstyti. Lyg laikrodį su gegute.*

Atrodytų visiškai nekalti pasakymai gerai skamba (-*sounds good*, puikiai skamba (*sounds great*). Bet pažiūrėkime, kokiam kontekste jie skamba:

- Užsakėme picą, turime nusipirktą alaus. Ar prisidėsi prie mūsų?

- Skamba neblogai.

Kas čia skamba? Gal alaus buteliai? O pasiūlymas nesamba tikrai. Jis gali viliooti, patikti arba ne. Todėl ir sakykime taip: Pasiūlymas vilioja. Norėčiau. Man patiktų.

Kartais, pažodžiui versdamiesi sakinių į lietuvių kalbą, norom nenorom padarome logikos klaidą, pvz.: *What kind of tea do you like?* (-Kokią

arbatos rūšį tu mėgsti?). *What kind of candy do you want?* (-Kokios ledinukų rūšies norėtum?) O juk mes mėgstame arbatą, o ne rūšį, norime ledinukų, o ne rūšies!

Labai akivaizdi blogybė - daug metų atgal (-*many years ago*). *Many years ago Eternity was a little town close to the big city of Denver.* Gražiai tokį sakinių galima išversti, apsieinant ir be angliško štampos. Turime gražų savo junginį prieš daug (daugelį) metų. Taigi ir verskime šitaip: Prieš daugelį metų Eternitis buvo mažas miestelis šalia Denverio didmiesčio. Ir visur vartokime prieš daug metų arba senovėje, seniau, o ne daug metų atgal. Tokie pati blogybė yra ir senantizmas esu tikras, -a (-*I am sure*).

Galima sakyti esu tikras smaguris, penkerių metų buvau tikra melagė ir t.t., bet įkyri nuolat brukamas šis junginys ten, kur turėtų būti reiškiamas įsitikinimas, kaip antai: *She was sure he was trying to be nice to her.* (-Ji buvo įsitikinusi, kad jis bandė būti geras jai.) *She was sure she deserved his sarcasm* (-Ji neabejojo, kad nusipelnė jo sarkazmo).

Labai plačiai anglų kalboje išsikeriojęs klausimas *What is wrong?* Jo tikroji reikšmė - Kas yra? Kas atsitiko? Bet kažkodėl akcentą sutelkiame į paskutinį žodį *wrong* (-neteisingas, negeras, išvirkščias) ir būtinai verčiame pažodžiui: Kas su tavimi negerai? Arba rašytinėje kalboje *What's Wrong with American economy right now is the absence of money in circulation* visiškai nereikalauja versti Kas negero Amerikos ekonomikoje dabar, tai pinigų apyvartos stygius. O šitaip verčiame ne vienu atveju. Atrodo, kad be to kas negero jau ir apsiėti nebemokame, o jis dažnai visiškai nereikalingas. Kaip ir minėtu atveju galima buvo pasakyti taip: Amerikos ekonomikoje dabar jaučiamas pinigų apyvartos stygius. Ir jei labai norime, galime pridurti naują sakinių: Tai negerai.

Vertėtų truputį apsistoti ties veiksmažodžiu daryti. Anglai ir amerikiečiai, atrodo, yra labai veiklūs žmonės, nes jie viską daro ir skuba daryti, pvz.: *to make a dress* (-pasiūti suknelę), *to make a fire* (-užkurti laužą), *to make decision* (-nuspręsti), *to make fun* (-išjuokti), *to make a pause* (-sustoti), netgi lovos jie nekloja, *to make the bed* ir savo paties gyvenimo nekuria, mėgsta *to make one's own life*. Todėl neatsilikdami nuo naujo Vyresniojo Brolio, mes irgi

puolame viską daryti: pamokas, rašinius, sportines distancijas, kelius, grovius, naujas kapines, pinigus ir t.t. Netgi slapta nuo mokytojų ir tėvų padarome gramą ar net po taurelę. Ir šitaip skurdiname gražią ir gausybę veiksmažodžių turtingą savo kalbą.

Po truputį įsigali anglų kalbos vertimas taip greitai, kai (-*as soon as*), pvz.: Galėsi gauti nuotraukas taip greitai, kai jos bus padarytos (*I'll let you have the photos as soon as it will be done*). O reikėtų sakyti taip: Galėsi gauti nuotraukas, kai tik (vos tik) jos bus išryškintos.

Šitokių pažodžiui išverstų junginių bei ne savo reikšme vartojamų žodžių, ko gero, yra ir daugiau.

Anglų ir lietuvių kalbos gerokai skiriasi savo gramatine sandara, gal todėl ir anglų kalbos gramatikos įtaka lietuvių kalbai nėra itin ryški. Teko pastebėti tik dėl anglų kalbos įtakos, kintant mūsų laipsniavimo sistemai ir aktyviai įsigalint neveikiamosios rūšies dalyviams ten, kur reikėtų veikiamosios.

Lietuvių kalboje I bei II linksniuotųjų būdvardžiai bei neveikiamieji dalyviai laipsniuojami pridėdant priesagas: -*esnis*, -*ė* (aukštesniajam laipsniui), -*iausias*, -*ia* (aukščiausiajam laipsniui). Tik veikiamieji ir dalis neveikiamųjų dalyvių laipsniuojami su pagalbinio žodžiu labai. Priimta sakyti ir rašyti: geras - geresnis - geriausias, gerbiamas - gerbiamesnis - gerbiamiausias, bet išsilavinęs-labiau išsilavinęs-labiausiai išsilavinęs. Tuo tarpu anglų kalboje žodžiai *more* (-labiau), *the most* (-labiausiai) pridėdami ir prie būdvardžių. Įtakojami anglų kalbos, ir lietuviškuose sakiniuose mokiniai laipsniuodami vartoja pagalbinus žodelius ten, kur jų nereikia, pvz.: labiau patogus (-patogesnis, labiausiai naudingas (-naudingiausias). Pertraukų metu tenka išgirsti samprotaujant: Labiausiai skanus yra šviežias apelsinas (-*fresh orange is the most delicious*). Mano šuo labiau piktas už tavo (-*My dog is more angry than your's one*). Labiausiai graži man yra Agnė (-*The most beautiful is Agnes*). O juk turėtų būti: Skaniausias yra šviežias apelsinas. Mano šuo piktesnis už tavo. Gražiausia man yra Agnė.

Kita negerovė, sparčiai besibraunanti į mūsų kalbą, yra neveikiamųjų dalyvių vartojimas ten, kur reikia veikiamųjų arba dar gražiau

Jungtinės mokyklos choras pasirošęs dainavimui Čikagos lituanistinėje mokykloje.

galima apsieiti su pagrindine veiksmažodžio forma.

Štai ištrauka iš mokinės D.B. apybraižos:

“Jankauskienė trėmimo metu norėjo palikti savo mažiausią sergantį sūnelį.

To padaryti jau buvo neleista. Be to lenkas, įsakytas buvo šeimą nugabenti iki geležinkelio stoties, žiūrėjo, kad į vežimą nebūtų prikrauta per daug daiktų. Atvykus į stotį, jie buvo susodinti į gyvulinius vagonus. Vėliau buvo atgabenti tėvas ir vyriausias brolis”...

Pamėginkime ją paremaguoti, pakeisdami neveikiamosios rūšies dalyvius pagrindine veiksmažodžio forma:

“Jankauskienė tremiama norėjo palikti savo mažiausią sergantį sūnelį. To padaryti jai neleido. Be to, lenkas, įsakytas šeimą nugabenti iki geležinkelio stoties, žiūrėjo, kad į vežimą nebūtų prikrauta per daug daiktų. Atvykusius į stotį susodino į gyvulinius vagonus. Vėliau atvežė tėvą ir vyriausią brolių”. Nesunku pastebėti, kad antroji ištrauka skamba gražiau. Jos kalba gyvesnė. O štai angļu kalboje labai mėgstama neveikiamoji rūšis, tad mūsų mokyklos mokiniai, dešimt metų pasimokę angliškai, nesusimąstydami rašo: Knyga buvo perskaityta Almos. Vakariene buvo suvalgyta. Laiškas buvo parašyta Simonos. Žiedas buvo pavogtas Jono. Rašo todėl, kad angliškai tokie sakiniai skamba gražiai ir natūraliai: The book was read by Alma. The supper was eaten by me. The letter was written by Simona. The ring was stolen by John. Kaip, beje, natūraliai ir lietuviškai skambėtų: Knygą perskaitė Alma. Vakarienę suvalgiau aš. Simona parašė laišką. Žiedą pavogė Jonas. Kadangi minėtuose sakiniuose aiškiai nusakytas veikiantis asmuo, vartoti neveikiamąją rūšį čia yra didžiulė gramatikos klaida.

Dėl angļu kalbos įtakos pasitaiko sintaksės normų pažeidimų.

Lietuvių kalboje prielinksnis iš su kilmininku vartojamas papildiniui ir pažyminiuui reikšti. Dažnai iš yra vietos, būdo, priežasties, laiko reikšimo prielinksnis. Angļu kalboje prielinksnis iš plačiai vartojamas papildiniui reikšti. Todėl ir mūsų gimtojoje kalboje prielinksnis kaišiojamas ten, kur jis būtinas, ir ten, kur galima apsieiti be jo. Štai pavyzdys: She stood where she was waiting for some reaction from him (-laukdama reakcijos iš jo). Net angliškų tekstų

pavadinimuose rašoma taip: Letter from Francheska (-laiškas iš Frančeskos). Pancakes from potatoes (-blynai iš bulvių). Todėl ir lietuviškai dažniau sakome ir rašome Laukiau reakcijos iš jo. Laišką iš Petriuko perskaičiau tik geriausiai draugei. Kremas iš grietinėlės ir t.t. O kodėl ne taip: Laukiau jo reakcijos. Petriuko laišką perskaičiau tik geriausiai draugei. Grietinėlės kremas ir t.t.?

Prielinksnis su lietuvių kalboje, be kitų reiškinio būdų, pavartojamas ir aplinkybėms reikšti, pvz.: sveikinti su pergale, laukti su viltimi ir kt. Norėčiau trumpai peržvelgti į prielinksnio su vartojimą būdo aplinkybei reikšti, nes angļu kalboje būdo aplinkybės reiškinimas su šiuo prielinksniu labai dažnas. Palyginkime keletą sakinių: She welcomed me with joke (-Ji sutiko mane su linksmumu). The dog looked with sadness at me (-Šuo žiūrėjo su liūdnumu į mane). Mother spoke with softness (-Mama kalbėjo su švelnumu). Kuomet galima apsieiti su būdo prieveiksniu aplinkybei reikšti (palyginkime: Ji sutiko mane linksmi. Šuo žiūrėjo liūdnai. Mama kalbėjo švelniai), nereikėtų persistengti ir kalbėti bei rašyti “naujojiškai”. Kai pasakome kalbėjo su liūdesiu, su gailestingumu, su meilumu ir t.t., aplinkybę galima suprasti kaip objekto kilmininką ir tuo pačiu pasiūlyti neblogą temą dailininkui karikatūristui. Įsivaizduokite mamą, kalbančią su simpatišku dėde, ant kurio marškinėlių užrašas švelnumas. Prielinksnis su visiškai nereikalingas ligai nusakyti. Absurdiškai skamba sakinyš Ona Kazlienė gulėjo su plaučiais ant biuletenio. O štai anglai ir amerikiečiai panašiuose sakiniuose nemato nieko blogo. Jie juodu ant balto rašo Ann staid in bed with flue (Onutė gulėjo lovoje su gripu). Nereikia būti dideliems kalbininkams, užtenka trupinėlio vaizduotės, kad pamatytume, kokių nesąmonių pripaistome, sekdami angļu kalbos pavyzdžiais.

Lietuvių kalba garsėja gana turtinga linksniavimo sistema: septyni linksniai, penkios taip vadinamos linksniuotės. Angļu kalbai tokie dalykai visiškai nebūdingi. Čia linksnį nusakyti padeda prielinksniai bei polinksniai.

Ryški angļu kalbos prielinksnio for įtaka lietuvių kalbai. For lietuviškai gali būti verčiamas dėl, į nuo, iš, už, kaip, o su linksniuojamu žodžiu dažniausiai nurodo

Maironio vardo liuanistinė mokykla Pasaulio lietuvių centre Lemonte 2002-02 mokslo metų pirmąją dieną.

E. Būtėno nuotr.

naudininko linksnį, pvz.: It is for you (-tai jums). Just for fun (-juokui, juoko dėlei). Do it for two o'clock (-padaryk tą antrą valandą). Paskutinį atvejį ir norėtusi aptarti. Angļu kalbos toks naudininkas plačiai žymi laiko ribą, tačiau lietuvių kalbos naudininkas laiko ribai žymėti netinka. Čia jis keistinas kilmininku su prielinksniu ar kitu linksniu: Pradžiai (-pradžioje!) sukurkime laužą (-For beginning let's make fire). Spalio dvidešimtai (-iki spalio dvidešimtos!) suneškite rašinius (-For the 20 of October bring your essays). Valandėlei (-valandėlę) ji užčiaupė burną (-For a moment she closed her mouth).

Pasitaiko su sakiniu nesusijusių žodžių vartojimo ir klaidų

Tiesioginiais sintaksiniais ryšiais sakinyje su kitais žodžiais esti nesusiję įvairūs įterpiniai. Jie vienaip ar kitaip tikslina sakinio reikšmę, bet pagrindinė jo reikšmė aiški ir be įterpimų. Tradiciškai čia skiriami sveikinimosi bei dėkojimo žodžiai.

Turime labai lietuvišką įterpinį tavo (jūsų.) žiniai. Deja, pastaruoju metu būtinai užsimanėme jį pakeisti “madingesniu” tavo informacijai. Pavarčius literatūrą angļu kalba, tokių įterpinių galima parinkti ne vieną, pvz.: For your information Nita happen to my friend. For your information my poor husband can't walk down the street without someone telling him the latest bit of gossip. (-Tavo informacijai, vargšas mano vyras negali išeiti į gatvę, kad kas nors nepapasakotų jam bent dalelę naujausių paskalų). Ir šnekamojoje kalboje vis dažniau tenka išgirsti sakant, kad tavo informacijai, rytoj rašysime kontrolinį darbą, jūsų informacijai, paskutinės pamokos nebus. O taip norėtusi

girdėti gražų senąjį tavo (jūsų) žiniai!

Visiškai neteiktinas įterpinys nežiūrint į (-in spite of), pvz.: Nežiūrint į sunkumus, sprendimas buvo priimtas (-nepaisant sunkumų, sprendimas buvo priimtas). Nors anglai pasako ir taip: In spite of herself she smiled, pažodžiui išvertę tokį sakinį, perskaitytume nesąmonę: Nežiūrint į save, ji nusišypsojo. Todėl negalima visur akiai kopijuoti angļu kalbos sakinių.

Prašymo žodžiai prašom, prašau, prašyčiau vartojami prašymo pradžioje, pvz.: Prašom perduoti taloną. Prašau tylos! Angliškai tinka pasakyti Tea? Coffe please? (-Arbatos? Kavos prašau?), todėl pasakome ir mes Perduokite, prašau, taloną. Vieną mineralinio prašyčiau.

Taip pat pagal thank you very much dėkojame lietuviškai angliška žodžių tvarka ačiū labai. Šis atvejis darosi labai gajus. O juk nesunku pasakyti ir taisyklingai labai ačiū!

Neretai lietuvių kalbos formos pažeidžiamos netaisyklingai, vartojant šalutinį sakinį. Puikiai žinome, kad šalutiniai pažyminio sakiniai aiškina kurią nors pagrindinio sakinio dalį, išreikštą daiktavardžiu ir atsakančią į klausimą koks? Šių dienų mokiniai, nusižiūrėję į angļu kalbą, į vieną prijungiamąjį sakinį jungia vienarūšes

sakinio dalis, reiškiančias du vieną po kito vykstančius veiksmus. Pvz.: I have seen Warner Bros moves which a liked best (pažodžiui- Mačiau Varner Bros filmus, kurie man labai patiko). I have read J. Bilūnas's stories which a liked very much (pažodžiui- Perskaičiau J. Biliūno apsakymus, kurie man labiausiai patiko). Išeitų, kad mokiniui pirma turėjo patikti filmai arba apsakymai. Paskui jis juos pažiūrėjo ar perskaitė, o nepatikusių visai nežiūrėjo, neskaitė. Jaučiame, kad lietuviškai tokie sakiniai turėtų skambėti šitaip: Mačiau Varnes Bros filmus ir jie man labai patiko. Skaičiau J. Biliūno apsakymus ir jie man labai patiko.

Čia paminėta tik keletas ryškiausių negerovių, atsiradusių dėl sparčiai didėjančios angļu kalbos įtakos. Lietuvistai penkiasdešimt metų kovojo su milžiniškais tempais plūstančiais rusicizmais, ir lietuvių kalba išliko palyginti gryna. Nūnai nauji vėjai pūstelėjo iš daugelio išsvajotų Vakarų. Sukluskime ir dabar, kad mūsų didžiulis noras kalbėti savo senąja, gražiąja kalba kaip tas K. Donelaičio sniegs putodams į nieką nepavirstų.

Mokytoja metodinė
Janina Masaitienė,
Kauno Veršvų vid. M-kl.
Ištrauka iš “LIETUVIŲ
TAUTA IR PASAULIS”

PRENUMERUOKITE DIRVĄ
METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

Stasys Santvaras

KALĖDOS

Regiu aš moterį su kūdikiu ant rankų,
Keliaujančią per erdvę ir per laiką — —
Ar ji paskaito ženklus, kylančius per dangų,
Ar žino, kas ištiks pirmagimį jos vaiką?..

Kaip marmuras, suskyla laimės dievo kaukė,
Į žemės purvą puola meilės vaisiai — —
Paklydusio pirmagimio jie niekad nesulaukė,
Žiedai, tai tik lemties vaikai beteisiai...

Regiu aš moterį su kūdikiu ant rankų,
Pavasarij ateinančią į žemę — —
Ji tiki saulę, tiki mėlynąjį dangų,
Nors horizontai, kaip juoda naktis, aptemę...

Ar dukra bus tyra, kaip tekanti aušrinė,
Ar eis kentėt, kaip motina kentėjo? — —
Ar bus tikrai graži gėlė pavasarinė,
Linguojama dienų ir karšto vėjo?..

Regiu aš Motiną tarp asilo ir jaučio,
Regiu Jos kelią į kančių Golgotą — —
Nugriūna skardis, ir pakyla šmėklos griaučių,
Moters širdis, kaip žemė, skausmo išvagota...

ŽIEMA

Kaip smagu sugrįžti į jaunystę,
Kaip gražu lakiot pavasarinėj praeity!-
Nūdien žodžiai ima džiūt ir vysti,
Dreba kūnai, sniego drobėm aprengti...

Kaip saldu paliest lelijos žiedą,
Kaip smagu pavasarij laikyt karštam glėby!-
Nūdien ašaros ledu nurieda,
Šalty ir tu pats, lyg drebulė, drebi...

Laimė jausti plakant jauną širdį,
Laimė - suliepsnot galinga meilės ugnimi!-
Nūdien niekas atdūsis negirdi,
Tik erdvėm svajonėm plazda nerami...

Kaip smagu sugrįžti į jaunystę,
Kaip gražu lakiot pavasarinėj praeity!-
Rodos, pradeda jausmai pražysti,
Ilgesio ir meilės godų apsnigti...

Algimanto Žižiūno nuotr.

SPORTAS

2001 m. gruodžio 5 d. Vašingtono lietuvių vyrų krepšinio komanda LSK "Vėjas" pradėjo savo trečią sezoną. LSK "Vėjas" rungtyniauja Montgomery apygardos rekreacijos departamento rengiamame vyrų krepšinio turnyro B pogrupyje. LSK "Vėjo" komanda subūrė Vašingtono apylinkės LB vicepirmininkas Vidmantas Petraitis (nuotraukoje - trečias is kairės). 2001/2002 m. sezonui LSK "Vėjas" atsinaujino: komanda sustiprino penki Lietuvos diplomatai, tame tarpe LR ambasadorius JAV Vygaudas Usackas (nuotr. - trečias is dešinės).

Atsiuntė Rolandas Kačinskas

ĮVAIRIOS SPORTO ŽINIOS

Edvardas Šulaitis

MIRĖ LEGENDARINIS SPORTININKAS

Nedaug jau yra likę senosios ateivių kartos sportininkų ar sporto veikėjų: jų dauguma jau anksčiau iškeliavo amžinybėn. Lapkričio 30 d. mirė vienas iš paskutiniųjų - Anthony ("Tony") Juška, "Chicago Tribune" dienraštis ilgame rašinyje pristatydama šį lietuvių kilmės vyrą, jį pavadino "legendariniu gimnazijų treneriu".

Pats Juška sporto pasaulyje pagarsėjo 1934-aisiais, kai jis žaidė pirmosiose Čikagos viešųjų ir katalikiškųjų mokyklų amerikoniškojo futbolo tarpusavio varžybose. Soldiers Field aikštėje, stebint 50 tūkstančių žiūrovų miniai,

mūsiškis tada buvo išrinktas "naudingiausiuoju" šių rungtynių futbolininku. Po kelių dešimtmečių "naudingiausiuoju" žaidėjo trofėja šio titulo laimėtojui buvo pavadinta kaip tik "Anthony M. Juška" vardu.

Galvęs sporto stipendiją iš Purdue universiteto, Juška ten žaidė ir studijavo. Kiek vėliau, kai ruošėsi magistro laipsniui, tame universitete jis treniravo šio universiteto pirmamečių studentų futbolo komandą. Baigęs mokslą, tuoj pat buvo paimtas į JAV Armiją ir II Pasaulinio karo metu joje turėjo leitenanto laipsnį.

Pažymėtina, kad Juškos

trenerio karjera tęsėsi daugelį dešimtmečių ir apėmė ne vien tik futbolą, bet ir golfą, imtynes bei krepšinį. Jo treneruojamos rinktinės iškovojo 14 titulų ir laimėjo apie 300 rungtynių dvejose Peorijos, o taip pat ir Lyons bei La Grange miestelių gimnazijose.

Nuo 1965 iki jo išėjimo į pensiją 1979-aisiais, Juška buvo sporto direktoriumi Evergreen Parko gimnazijoje. Juška buvo išrinktas į Illinois gimnazijų futbolo treneriu - "Hall of Fame", atžymint jo didelius nuopelnus sporto srityje. Jis užaugino sūnų Jerry, kuris taip pat nemaža pasireiškė sporto aikštėse. Anthony Juška, kuris dienraštyje pristatytas kaip lietuvių imigrantų sūnus, buvo palaidotas gruodžio 6 d., šv. Kazimiero kapinėse, kurios anksčiau turėjo žodelį "Lietuvių".

IŠTRAUKTI PASAULIO FUTBOLŲ PIRMENYBIŲ BURTAI

Lapkričio 30 d. Busan mieste, Pietų Korėjoje buvo ištraukti "2002 Pasaulio taurės", kuri suves geriausias pasaulio futbolo ekipas, burtai. 2002 m. gegužės 31 dieną Soule, Pietų Korėjoje prasidėsiančiose šiose didžiausiose pasaulio pavienės sporto šakos varžybose iš viso dalyvaus 32 valstybinės rinktinės. O pačios varžybos vyks ne vien tik Pietų Korėjoje, bet ir Japonijoje. Jų finalas bus

birželio mėn. 30 d. Yokahoma mieste, Japonijoje.

Burtų keliu 32 rinktinės buvo suskirstytos į 8 grupes - nuo A iki H. JAV rinktinė čia šiek tiek pasisekė, nes amerikiečių grupė nėra pati stipriausia. Joje kovos vieni iš šeimininkų korėjiečiai, o taip pat lenkai ir portugalai. Pagal dabartinę pasaulio kvalifikaciją, stipriausieji čia yra portugalai, kurie turi ketvirtąją poziciją pasaulyje. Tada seka

amerikiečiai, kurie kartu su belgais dalinasi 20-ąją vietą. Lenkijos futbolininkai dabar yra 33-ti, o Pietų Korėja - 43-ia.

Kaip teigiama, pati stipriausioji yra E grupė, kurioje varžysis: Argentina, Anglija, Švedija ir Nigerija. Argentina šiuo metu yra antroji, o Anglija 10-ji pasaulyje. Į tolimesnį ratą iš šių 8 grupių, turinčių po keturias komandas, pateks po dvi ekipas. Galvojama, jog

(Nukelta į 11 p.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

2002 m. SAUSIO 20 d. Clevelando ateitininkai minės 90-ties metų ateitininkijos veiklos sukaktį Dievo Motinos parapijos svetainėje.

(Atkelta iš 10 p.)

JAV šį kartą turi šansų įsitvirtinti antroje vietoje. Gerai atsimename praėjusias

pirmenybes prieš 4 metus, kada amerikiečiai savo grupėje liko paskutiniais ir turėjo greitai važiuoti į namus.

“LITUANICOS” VETERANAI RUNGTYNIAUJA SALĖJE

Lapkričio 27 d. “Lituanicos” futbolo klubo veteranų komanda pradėjo žaidimus salės futbolo varžybose. Tą dieną mūsiškiai 6-1 pasekme įveikė “Grdeen-White” ekipą 6-1. Lietuviai taip pat kovojo ir gruodžio 2 d. popietę, kuomet jie sužaidė lygiomis 5-5 su “Outlanders” futbolininkais. Pačioje rungtynių pabaigoje

išlyginamąjį įvartį lietuviams pelnė Rolandas Siniakovas.

Iš viso šiose pirmenybėse žaidžia 12 komandų, tad kiekviena iš jų rungtyniaus 11 kartų, iki 2002 m. sausio 29 dienos. Varžomasi Villa Park, IL “Odeum” patalpose, kur nuo sausio pradžios žais ir Lituanica.

MARGARITA IR POVILAS VANAGAI II VIETOJE

Linksma žinia atskrido iš Japonijos, kur gruodžio pradžioje paaiškėjo paskutinio - šeštojo šių metų “Grand Prix” varžybų dailiajame čiuožime prizininkai Lietuvos duetas šokime ant ledo iškovojo II vietą, į priekį praleidęs tik prancūzų porą - Mariną Asiną ir Gwendal Peizerat. Trečioje pozicijoje atsistojo bulgarai: Albena Denkova ir Maksim Stavijski.

Čia paaiškėjo, kad Lietuvos pora iškovojo teisę varžytis finale dėl NHK trofėjos, kuris

įvyks gruodžio 14-16 dienomis Kitchener, Ontario provincijoje, Kanadoje. Čia gali dalyvauti tik pirmieji šeši daugiausia taškų surinkusieji čiuožėjai. Be Lietuvos dueto, čia pasirodys prancūzai, Izraelio atstovai ir dvi poros iš Kanados.

Tai bus jau vienos iš paskutiniųjų didžiųjų varžybų prieš žiemos olimpinės žaidynes, kurios, kaip žinome, įvyks Salt Lake City, JAV. Po to Lietuvos pora jau žada pereiti pas profesionalus.

***

Arvydas Sabonis, rūpindamasis jaunųjų krepšininkų ateitimi, ėmėsi naujos iniciatyvos - įsteigė savo vardu pavadintą paramos fondą. Į naujojo fondo veiklą, kuri aprėps ne vien krepšinį, jau įsitraukė ir žinomos bendrovės, įmonės, verslininkai, ir Kauno “Žalgirio” krepšininkai. Oficialų fondo pristatymą planuojama surengti 2002 metų sausio mėnesį.

NBA klubo “Cleveland Cavaliers” vidurio puolėjas Ž. Ilgauskas, kurį pastaruosius

kelerius metus kamavo pėdos traumas, įmetė 11 taškų į “Detroit Pistons” krepšį ir padėjo komandai laimėti NBA čempionato dvikovą 100:88. 26 metų 220 cm ūgio Ž. Ilgauskas į aikštę grįžo po metų pertraukos.

“Kyiv” klubo viceprezidentas Rimas Kurtinaitis vizitinį kostiumą užvakar Švedijoje iškeitė į sportinę aprangą ir debiutavo Ukrainos sostinės ekipoje per NEBL atvirojo čempionato rungtynes su Stokholmo “08 Human Rights”.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

ASTRONOMIJOS RIBOS

Clevelando gamtos istorijos muziejus, 1 Wade Oval Dr., University Circle Cleveland, OH 44106, šį rudenį pradėjo astronomijos ribų paskaitų ciklą.

Gruodžio 13 d. 8 v.v. iš Cincinnati u-to atvykusi dr. Margaret Hanson skaitys paskaitą tema - Karštos žvaigždės matomos vėsioje šviesoje.

2002 m. kovo 21 d. 8 v.v. iš Kentucky u-to atvykęs dr. Gary J. Ferland kalbės apie - gyvybę, visatą ir visa kita: astrofizinię perspektyvoje.

Balandžio 18 d. 8 v.v. iš Austin Texas u-to atvykęs dr. William Cochran kalbės apie - Ekstra soliarinių - anapus mūsų saulės sistemos ribų - planetų prasmę.

Paskaitos bus Gamtos istorijos muziejaus Murch auditorijoje ketvirtadieniais, pradedant 8 v.v. Jos bus nemokamos. Po paskaitų giedriais vakarais, bus atdara Muziejaus observatorija.

Kartu pranešama, kad 2002 m. sausio 15 d. bus atidarytas naujas - Shafran planeta-riumas, su naujais astro-nomijos įrengimais.

Informacijai skambinti: 216/231-4600, ext. 253, 362 arba 360.

LAPKRIČIO RETENYBĖ

Ne giedras dangus lapkričio mėnesį buvo 2001 m. retenybė, bet “mėlynas mėnulis”. Tą mėnesį mes turėjome dvi mėnulio pilnatis naktis: lapkričio 1 d. ir 30 d. Šiame krašte antroji mėnulio pilnatis tradiciniai vadinama “blue moon” - mėlynas mėnulis, nors jo spalva yra vienoda abu kartus. Clevelando metroparkai paskutinį lapkričio vakarą rengė keturias naktines iškylas mėlynajam mėnuliui stebėti. Deja, jį uždengė įprastiniai lapkričio debesys su lietučiu.

Tos mėnulio išdaigos būna todėl, kad mėnulio mėnuo trunka apie 29.53 dienas. Vienuolika metų mėnesių yra ilgesni negu mėnulio mėnuo, tuo būdu laiks nuo laiko mes sulaukiame dviejų mėnulio pilnatių tą patį mėnesį. Toks retas reiškinys pasikartoja maždaug kas 2.5 metų. Sekantį kartą matysime mėlyną mėnulį 2004 m. liepos 31 d. naktį.

GERVIŲ PALYDA

Aštuonios klykaujančios gervės (whooping cranes) iš Wisconsin sekdamos paskui motorinį sklandytuvą perskrido į draustinį prie Tennessee upės. Tikima, kad Hiwasee draustinyje išsikūrusios gervės padidins klykaujančių gervių skaičius. Tik 400 jų yra išlikę pasaulyje.

OLIMPINĖ LIEPSNA

Š.m. lapkričio 19 d. Atėnų olimpiniam stadione, Graikijoje, vaidilutės saulės spinduliais uždegė marmuriniame aukure Olimpinę liepsną. Gruodžio 3 d. Salt Lake olimpiados pareigūnai nuvyko į Atėnus pasiimti tą liepsną. Vakare (gruodžio 4 d.) olimpinių liepsnos fakelas išskrido lėktuvu į Atlantą, GA, kur buvo 1996 m. vasaros olimpiada. Iš ten olimpinis fakelas pradės 13,500 mylių kelionę per JAV. Ją per 65 dienas neš 11,500 nešėjų. Kiekvienas olimpinio fakelo nešėjas neš jį vidutiniškai apie 0.2 mylios. Liepsna vidutiniai keliaus 208 mylias į 12-kos valandų dieną. Liepsna atsargai irgi bus laikoma žibinte olimpinių estafetės metu. Kiekvieną rytą bus nuo jos uždegamas fakelas tos dienos kelionei tęsti, kada jis perduodamas tarp nešėjų. Žiūbintas bus atidžiai saugomas, kad olimpinių liepsna jame neužgestų. Liepsna pasieks Clevelandą 2002 m. Naujų Metų dieną. Vasario 4 d. ji pasieks Arches National Park, Utah valstijoje. Vasario 8 d. ji atvyks į Salt Lake City olimpinių stadioną ir išbus ten visą žiemos žaidimų laiką. Vasario 24 d. užbaigiant žiemos olimpiadą liepsna bus užgesinta. Olimpinių fakelo faktai: svoris - 3 svarai, aukštis - 33 inčai, kaina - 333 dol. kiekvienas.

Nežiūrint to, kad olimpinių liepsnos estafetė buvo pradėta 1936 m. Berlyno olimpiados metu, kada daugelis nemėgo nacių propagandos, - tokia estafetė tapo tradicija sekančiose olimpiadose.

Ger.J.

DVI MOTERYS GALI SLAUGYTI
pagyvenusius žmones, gali tvarkyti namus, turi mašiną.
Tel.: 216 289-0222

DIRVAI AUKOJO

- A.a. V. Ūsas South Pasadena FL.
Pomirtinė auka 100
R. Bužėnas, Henderson NV 65
Vl. Tervydis, Collinsville, IL .. 50
L. Mollica, Dublin, OH 50
A. Česnavičius, Richmond, NY 35
B. Paulionis, Willoughby OH 35
A. Januška, Milton, MA 30
K. Karalis, Jacksonville, FL .. 30
V. Dubinskas, Chicago, IL 25
B. Klovas, Beverly Shores, IN 25
J. Ališauskas, Orland Pk., IL 15
B. Juodėnas, Cleveland, OH ... 15
I. Manomaitis, Juno, FL 15
T. Mečkus, Lansing, IL 15
V. Momkus, Chicago, IL 15
E. Steponavičius, Richmond OH 15
V. Stimburienė, Willowick, OH 15
D. Trimakas, Westlake, OH 15
A. Yankus, Rochester, NY 15
A. Zenkus, Webster, MA 15
R. Minkūnas, Seven Hills, OH 10
V. Muliolis, Moon Twp., PA .. 10
J. Slivinskas, Wethersfield CT 10
V. Vasikauskas, Seminole, FL 10
J. Vėblaitis, Union, NJ 10
M. Ambrose, New Market MD 5
R. Brazaitis, Cleveland, OH 5
D. Kižys, Cleveland, OH 5
S. Mačys, Cleveland, OH 5
H. Malskis, Euclid, OH 5
A. Milūnas, Downers Grove, IL 5
I. Oksas, Los Angeles, CA 5
R. Selenis, Livonia, MI 5
A. Ulcickas, Nashua, NH 5
A. Vasis, Cleveland, OH 5
V. Vaškys, Crownsville, MD 5

Visiems aukotojams
Nuoširdžiai dėkojame

HOUSEKEEPER WANTED

Pepper Pike area
Laundry, ironing, cleaning
25 hours per week
must have references
and transportation
To apply write:
PO Box 101
30799 Pinetree Rd.
Pepper Pike, OH 44124

HAVING A PARTY ?

A SHOWER, CHRISTENING, RETIREMENT, OFFICE PARTY, ANNIVERSARY, BIRTHDAY, OR JUST ABOUT ANY OTHER OCCASION...

We can do it for you in the cozy, warm atmosphere of

LITHUANIAN CLUB'S GINTARAS Restaurant

Catering for up to 120 people.

For information and available dates call us at 216.531.2131

GINTARAS Restaurant open

Sundays from 11:30 - 3:00

Conveniently located off I-90 at 877 E. 185th St. Cleveland, OH

ĮVAIRIOS ŽINIOS

**VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
PAGERBĖ BUVUSI
REKTORIŲ**

50-osios buvusio Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) rektoriaus, profesoriaus vyskupo Pranciškaus Būčio mirties metinės buvominimos VDU Katalikų teologijos fakulteto Didžiojoje auloje.

Vyskupas profesorius P.Būčys, kaip informuoja ELTA, buvo Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fakulteto profesorius, dekanas, taip pat prorektorius, 1924-1925 metais vadovavo šiai aukštajai mokyklai.

Nuo 1928 iki 1934 metų P.Būčys gyveno Romoje, kur buvo Popiežiaus komisijos patarėjas Rusijai. 1930 metais lietuvių dvasininkas buvo paskirtas Rytų apeigų vyskupu, įvairiose šalyse lankė rusų emigrantus. Grįžęs į Lietuvą, Kaune jis laikė

pamaldas taip pat Rytų apeigomis. Nuolat Romoje prof. vyskupas P.Būčys apsigyveno nuo 1939-ųjų. Ten jis ir mirė 1951 metų spalio 25-ąją. Iki garbaus 80 metų jubiliejaus jam buvo likę mažiau nei metai.

P.Būčio parašyti veikalai praturtino religijos bei teologijos istoriją. Teologijos daktaro laipsnį P.Būčys įgijo 1898 metais Petrapilio dvasinėje akademijoje. Prieš tai jis baigė Seinų kunigų seminariją. Dvasininkas ir mokslininkas kilęs iš Kudirkos Naumiesčio valsčiaus, Šilgalių kaimo.

Rokiškio "Sartų" medžiotojų klubo narys Romas Kundelis praėjusį savaitgalį Meldučių kaime nušovė briedį, kurio viena priekinė koja buvo įlindusi į seną mėlyną arbatinį.

2003-iaisiais minėsime Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-metį. Ta proga Lietuvos Vyriausybė patvirtino programą, kurioje numatyti šventiniai renginiai, konferencijos ir statybos kainuos 101 mln. 584,1 tūkst. litų, tačiau beveik visi projektai bus vykdomi vien Vilniuje.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports - visas - prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

PIGIAUSI TARPTAUTINIAI SKAMBUČIAI

Naudotis galima pasikeitus kompanija arba per kodą. Turime planą mobiliems telefonams. Galite užsisakyti PASSPORT skambinimo kortelę, Call-Back iš Lietuvos bei asmeninius 800 nemokamus numerius.

Tel. informacijai ir užsakymams:

1-888-606-3427

www.maxitelusa.com

skambinti į Lietuvą, 6c. JAV visą parą.

KOLDŪNAI

MĖSOS, VARŠKĖS, GRYBŲ
Skambinkite:

Jodi arba Dana Apanavičius

Tel.: (216) 531-6995

(440) 354-4029

Susitarus pristatom į namus
Gift certificates available

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Teléfono: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SAŠKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkaičiuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkaijavimas

V.R. MATAS

Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Hefl Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530